

NOVEMBER

1 P Val svet.	16 S Otmir
2 S Ver. duše	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Caharija	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 C Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avrelj	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 C Gregor
14 C Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

**V 30 dneh
30 števk
za
12 Din**

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA — NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. — Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglaš po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Anglija, Francija in DN
Sprememba uredbe o znižanju prejemkov drž. nameščencev
Živahno politično gibanje v Beogradu
Razburljive vesti o železnici št. Janž—Sevnica
Poglavje o denarni krizi

Št. 177 Izhaja vsak dan V Ljubljani v petek, dne 25. oktobra 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I.

Anglija, Francija in DN

Italijansko-abisinski spor je postavil na trdo preizkušnjo ne samo celotno mednarodno organizacijo, ki so ji povojni dogovori dali svoj pravi in politični organ v ženevski instituciji, ampak tudi vse države članice DN. Danes še ni mogoče izreči končne sodbe, kolik in kakšen vpliv bodo imeli ženevski razgovori o abesinski aferi na bodoči razvoj mednarodnega življenja, kakor tudi še ni mogoče vrednotiti nekaterih najnovejših ženevskih sklepov glede na bodoči razvoj te mednarodne organizacije. Vsa ugotovila v tem pogledu bi bila za zdaj še preuranjena.

Videli smo, da so nekatere države, vsaj na zunanji, ohranile kontakt z ženevsko ustanovo in ostale, vsaj teoretično ali navidezno, zveste načelom ženevskega pakta. Videli pa smo obenem, da je bilo stališče nekaterih držav z vidika mednarodne kooperacije in načel, na katerih stoji DN, naravnost nemogoče. Sedaj, ko je vohra sankcijske debate v Ženevi že precej za nami, lahko nekoliko od bliže analiziramo stališča posameznih držav do ženevske ustanove in s tem tudi do mednarodne organizacije kot nasprotij mednarodne anarhije. Če smo v tej zvezi psihološko mogli še nekako razumeti odklonilna stališča nekaterih držav, ki so svoj nastop proti ženevski instituciji opravičevale s prijateljsko navezanostjo na eno izmed spornih strank, dasi so se prav te države s tem svojim nastopom kvalificirale za podpornice tiste mednarodne anarhije, ki se na njih samih utegne še kdaj maskevat (Avstrija!), nismo pa nikakor mogli razumeti stališča naše zapadne zaveznice Francije, ki je tik do izbruha italijansko-abisinskega spora v mednarodni javnosti še vedno vzdržala vsaj videz iskrene pobornice ženevskih načel.

Če se oziramo samo na zunanji zvok nekaterih Lavalovih, Edenovih in Hoarovih izjav o sporu, bi utegnili sicer soditi, da se smotri francoske in angleške zunanje politike v tem vprašanju ne razlikujejo. Tako Laval, kakor Eden in Hoare so ponovno poudarjali, da je in mora biti glavni namen vseh njihovih prizadevanj mirna ureditev spora. Tudi ni dvoma, da so prizadevanja vseh teh državnikov bila zares obrnjena v to smer. Toda pot obeh zapadnih velesil v tem vprašanju je bila povsem različna. In tu je nekaj, kar Franciji zares lahko zamerimo. Dočim se je angleška diplomacija dosledno zavzemala za reševanje abesinske afere samo v okviru DN, se je Laval ženevskih debat kolikor le mogoče otepal. Zagrešil je pravo izdajstvo nad načeli ženevskega pakta, ko je angleškega ministra Edena silil na ločene razgovore v Parizu, katerih osnova, kakor znano, je bila znana pogodba iz leta 1906. o razdelitvi interesnih sfer med Anglijo, Francijo in Italijo. Da se je na osnovi teh pariških razgovorov vzelo prav to pogodbo, ki je po določbah čl. 20 pakta DN brez vsake mednarodne veljave, je pomenilo drugo izdajstvo Francije nad ženevskim paktom.

V zadnjem času se zdi, da se je Francija nekoliko premislila in se vsaj na zunanji spet približala načelom ženevske institucije s tem, da je na znano angleško vprašanje o morebitni podpori proti neizzvanemu napadalcu v Sredozemskem morju odgovorila pozitivno, to je, da hoče brez pridržkov izpolniti vse tozadevne obveznosti pakta DN. Po vsem dosedanjem francoskem kolebanju je razumljivo, da je ta odgovor vzbudil tudi v Londonu prvo nado na možnost skupnega nastopa na ženevskih tleh. Ni dvoma, da bi samo taka akcija pomagala ženevski instituciji spet na trdne noge in ji povrnila ono avtoriteto, ki jo je do zdaj — v večini primerov le zaradi sebične politike velesil — že skoraj popolnoma izgubila. Komunisti o debati v zunanje-političnem odboru francoskega parlamenta, ki ga prinašamo na drugem mestu, je to francosko željo po sodelovanju z Anglijo v okviru DN še bolj podčrtal.

Angleško stališče v italijansko-abisinskem sporu je bilo, vsaj do zdaj, tako, da pomeni nedvomno močno okrepitev prestiža DN, posredno s tem pa tudi celotne povojne mednarodne organizacije. Vprašanje je le, če bo Anglija v tej smeri tudi vztrajala. Simptomatičen je v tem pogledu večerajšnji Edenov »čas«, ko je pred parlamentom izjavil: »Če se bo DN pokazalo sposobno, obvladati vse težave, pred katerimi se je znašlo, bo njegova bodočnost zagotovljena... Je to smela igra, v katero pa morajo vsi poseči, če hočejo ohraniti mir in varnost, DN pa avtoriteto in moč za nadaljno mirovno akcijo.«

Res je, Angležem so njih sedanje stališče diktirali posebni interesi britanskega imperija, toda pri presoji vrednosti te an-

Konec sovražnosti v Vzhodni Afriki?

Italija za sporazum v okviru DN?

Lavalova posredovalna akcija: Italija umakne eno divizijo iz Libije, Anglija pa matično brodogradništvo iz Sredozemlja - Začno se novi razgovori - Tudi papež je posegel v spor

Sodelovanje z Anglijo za mirno ureditev

Pariz, 24. oktobra. r. Po seji zunanje-političnega odbora poslanske zbornice je bil objavljen uradni komunikat, ki pravi med drugim zlasti naslednje: Laval je podal podrobno in popolno poročilo o razvoju diplomatske situacije v poslednjih mesecih. Glede italijansko-abisinskega spora je točno označil daljnosežnost sklepov DN odnosno odbora za koordinacijo sankcij, ki jih je sprejel na osnovi 16. čl. pakta DN. Podčrtal je, da je Francija že doslej in da bo tudi v bodoče z neomajno voljo delovala na to, da se ne otrese nikake obveznosti, ki bi izhajala iz pakta DN, da pa tudi vpliva v okviru ženevske institucije na Anglijo v smislu mirne ureditve spora. V tem duhu se je pred nekaj dnevi pričela diplomatska akcija, ki je sedaj v teku.

Odbor, pravi končno komunikat, se je izrazil za politiko lojalnega izvajanja pakta DN in sodelovanje Francije in Anglije v okviru ženevske ustanove ter za ohranitev vseh prijateljskih zvez, ki jih ima Francija s srednjeevropskimi in drugimi državami.

Na vprašanje novinarjev je Laval izjavil, da ga je Mussolini pooblastil, naj obvesti zainteresirane sile, da je pripravljen umakniti eno tretjino vojaških efektivov, ki so sedaj koncentrirani v Libiji ter da se nadeja, da bo ta italijanski sklep v Angliji sprejet zelo povoljno.

Snoči je ministrski predsednik in zunanji minister Laval sprejel glavnega portugalskega delegata v Ženevi Vasconcellosa, predsednika odbora za koordinacijo sankcij. Nato se je sestal z italijanskim poslanikom v Parizu.

Atmosfera je povoljnija

London, 24. oktobra. n. Sklep italijanske vlade, da umakne divizijo vojaštva iz Libije, tolmačijo tukajšnji merodajni krogi kot prvi dokaz, da je pričela napetost, ki je vladala zadnje čase med Rimom in Londonom, popuščati. Zato je bil sklep italijanske vlade sprejet z znatnim zadovoljstvom. Razgovori za obnovo miru se razvijajo v povoljni atmosferi.

Na večerajšnji seji angleške vlade je bilo sprejeto na znanje poročilo angleškega poslanika v Rimu o njegovih razgovorih z italijanskim državnim podtajnikom pri ministru za zunanje zadeve Suvichem glede odredb, ki jih morata izdati obe vladi, za razčiščenje situacije na Sredozemskem morju. Verjetno je, da se bo glede na omenjeni sklep italijanske vlade dosegel sporazum, čeprav vlada, kakor zatrjujejo diplomatski krogi, še ni pooblastila admiralskega sveta, da odpokliče del angleškega domovinskega brodogradništva iz Sredozemskega morja.

Reuter medtem poroča: Angleški poslanik obveščen, da je italijanska vlada odredila v Rimu je od državnega podtajnika Suvicha umik ene divizije iz Libije.

Odbor petorice rediživus?

Pariz, 24. oktobra. r. Današnji pariški jutranjiki so zelo ugodno sprejeli vest, da je Italija sklenila umakniti eno divizijo iz Libije. »Pet Parisien« pravi glede na to, da je pričakovati, da bo Velika Britanija v najkrajšem roku odgovorila na to gesto s tem, da bo umaknila iz Sredozemskega morja vsaj največje enote matične mornarice. Tako bo nastalo razpoloženje, v katerem se bo dalo mirnejše delati za dejansko likvidacijo vojne v Vzhodni Afriki. List govori na to o mož-

gleške odločitve glede na sedanji težki položaj ne smemo biti tako ozkosrčni, da bi zaradi tega osporavali veljavo vseh tistih pozitivnih elementov, ki jih je s tem Anglija doprinesla v mednarodno organizacijo. Tudi ne smemo biti tako neobjektivni, da bi ne videli v angleški brezpopojni odločitvi za politiko DN vitalnih potreb britanskega imperija, ki nedvomno niso tako trenutne, kakor bi se to na videz zdela.

S povojnim napredkom na raznih poljih vojne industrije, predvsem pa z velikanskim napredkom aviacije, se je ravnotežje med velesilami močno izpremenilo. Ta sprememba v strateškem položaju Anglije je odločilno vplivala tudi na spremembo angleške zunanje politike. V najuglednejši angleški reviji »The Economist« smo pred kratkim čitali tele značilne besede: »Če

nosti ponovnega vstajenja odbora petih, v čigar področju bi se mogla začeti pogajanja za sklenitev miru v Vzhodni Afriki. Tako bi vsa stvar ostala v okviru DN, na čemer, kakor znano, posebno vztraja britanska vlada.

Pertinax pravi v listu »Echo de Paris«, da je Italija ravnala po francoskem nasvetu in da je omilila grožnje, h katerim se je bila zatekla v strahu pred zaprtjem Sueskega prekopu. Člankar pravi, da bi bilo še pre zgodaj podcenjevati težkoče pri pogajanjih za mir v Vzhodni Afriki. Po njegovem bodo ta pogajanja pripravili razgovori med Parizom in Rimom. Ne sme se pa pozabiti, zaključuje pisec, da bo poslednjo besedo imelo DN, razen če abesinski cesar prostovoljno ne odneha in s tem ne odveže DN obveznosti, ki jih ima ženevska ustanova do Abesinije na osnovi čl. 10 pakta DN.

»Journal« pravi, da Laval še zmerom ni izgubil upanja, da bo Mussolinija prisilil k jasnemu preciziranju njegovih zahtev. Mogoče se bo v tem primeru našla ureditev spora v okviru DN. Pozabiti ne smemo, da odbor petih še zmerom obstoji.

Tudi papež posreduje

»Ouvrez« pravi, da je papež poslal francoskemu poslaniku pri sv. stolici več posredovalnih predlogov, ki jih je poslanik takoj sporočil v Pariz, iz Pariza pa so brez odloga odšli v London. V zvezi s tem, pravi list, da

Eden: »Ureditev spora mora biti v popolnem skladu s paktom DN«

London, 24. oktobra. n. Včeraj se je zunanje-politična debata v spodnji zbornici nadaljevala. Po nekaterih močno zagatnih vprašanjih lidera liberalne stranke Lloydja Georgea in Hoarovih odgovorih je končno spregovoril minister Eden, ki je odgovarjal na razne pripombe opozicijskih govornikov, nato pa je prešel na sankcije. Kritiki, ki so zahtevali, da bi se morale gospodarske sankcije takoj izvajati, da bi prišle čimprej do efekta, bi morali ponovno proučiti pakt DN. Gospodarske sankcije se namreč lahko začne izvajati le v primeru, ko kakršna država dejansko napade drugo. Očitki Lloydja Georgea, po katerih naj bi bil sedanji italijansko-abisinski spor enak kitajsko-japonskemu, so brez osnove. Japonska ni bila nikoli proglašena za napadalca. Nobena država ni bila pripravljena nastopiti proti njej. Gospodarske sankcije pa pridejo do veljave le tedaj, ko jih izvajajo proti državi napadalci vsaj vse one države, ki mejijo na njo. Eden je izrazil nado, da bo mogoče pričeti z izvajanjem sankcij, še preden se znova sestane skupščina DN. Možno pa je tudi, da se med tem spor že uredi, in

začenjajo zadnje dni v Londonu govoriti, da Velika Britanija nima vzroka ostati nespravljiva, ker se je prepričala, da Italija ne zahteva krajev v severozapadni Abesiniji, ki zaradi Tanskega jezera in izvira Modrega Nila posebno zanimajo Veliko Britanijo. Težkoča je le v tem, da Velika Britanija pristane na sporazum na tej podlagi le v primeru, če Abesinija sama od sebe popusti. Zato bo treba pridobiti za nove načrte predvsem abesinskega kralja.

Italija že stavi predloge

Današnji »Matine« objavlja poročilo svojega posebnega rimskega dopisnika, ki trdi, da skuša Italija resno izkoristiti olajšavo, ki je sedaj nastopila v mednarodnih stikih, da bi s svoje strani stavila Veliki Britaniji predloge glede rešitve spora. Dopisnik trdi, da je italijanska vlada s posredovanjem drugih že predvčerajšnjim poslala angleški vladi neke predloge. Tudi se, da upoštevajo ti predlogi ohranitev suverenitete abesinskega cesarja in spoštovanje DN. Z drugimi besedami: ti predlogi so v skladu z obema osnovnima načeloma angleške vlade v sedanjem sporu. Dopisnik pa trdi, da Italija ne bo pristala na nova pogajanja o teh predlogih vse dotlej, dokler ji bodo držali pod glom nož in govorili o resnih učinkovitih sankcijah.

Te italijanske predloge so izročili Londonu s posredovanjem svete stolice in Francije.

sicer na podlagi dveh pogojev, ki ju je v svojem govoru izrazil ministrski predsednik Baldwin. Ta pogoja sta:

- 1.) Italija, Abesinija in DN morajo sprejeti predloge za ureditev spora, kakršni jim bodo predloženi;
- 2.) ureditev spora mora biti v popolnem skladu s paktom DN.

Edina izjava, ki jo je angleška vlada dala do zdaj Italiji glede izvajanja sankcij, je ta, da na svojo roko in brez sodelovanja drugih držav, včlanjenih v DN, ne bo napravila nikakih nadaljnjih sankcijskih korakov. Končno je naglasil, da nihče ne more očitati angleški vladi, da bi kolebala. Če se bo DN pokazalo sposobno, obvladati vse težave, pred katerimi se je znašlo, bo njegova bodočnost zagotovljena. Zgodilo pa se je prvič v njegovi zgodovini, da je pričelo izvajati sistem sankcij, ki ne sloni na sili, nego na gotovih principih enakopravnosti. To je dejansko smela igra, v katero pa morajo vsi poseči, če hočejo ohraniti sebi mir in varnost, DN pa avtoriteto in moč za nadaljno mirovno akcijo.

Zastoj operacij na fronti

London, 24. oktobra. Agencija Reuter poroča: Vest, da se je pričela na bregovih reke Uebi Šebeli velika borba med oddelki rasa Deste in divizijami generala Grazianija, doslej ni bila potrjena. Kakor vse kaže, gre le za neko manjšo izolirano akcijo. Ras Desta, ki je glavni poveljnik abesinske vojske na južni fronti, ima pod svojim poveljstvom zbranih 300.000 vojakov, ki pa so razdeljeni na fronto, ki meri preko 400 km.

Pač pa je po poročilih Reuterjevega poročevalca iz Addis-Abebe pričakovati na severni

fronti novo italijansko ofenzivo, ki se bo pričela pričetkom prihodnjega tedna. Zato izvajajo italijanska letala že sedaj vedno česče izvidniške polete, nad celim vzhodnim delom pokrajine Tigre in Danakilsko puščavo. V Tigri so spuščali na tisoče letakov o proklamaciji rasa Gukše za kneza dežele. Letaki pozivajo prebivalstvo, naj se prostovoljno uda Italijanom.

Dunaj: Oblačno vreme in padavine. — Hladneje.

podvomiti v besede, ki jih je v svojem eks-pozēju pred angleškim parlamentom izgovoril Hoare: »V DN vidimo most med nami in Evropo. Če bi se ta most podrl, bi vsako sodelovanje med nami in evropsko celino postalo zelo težko in nevarno.«

Naj bodo nagibi, ki so dovedli Anglijo do te poudarjene zvestobe ženevski instituciji kakršnikoli, z vidika naporov za mednarodno konsolidacijo v okviru močno izdelane mednarodne organizacije predstavlja ta angleška odločitev korak naprej. Zeleli bi samo, da bi Anglija na tej svoji poti vztrajala in da bi se k njej spet stalno povrnila tudi kolebajoča Francija! Če ne — in tu je Edenov »čas« na mestu! — bo DN propadlo zaradi oklevanja tistih, ki so ga ustvarili... —n.

Politični utrinki

Koncentracija ali široka koalicija

»Politika« prinaša komentar nedeljskih volitev predsedstva Narodne skupščine iz vrst izvenparlamentarne opozicije in povdarja, da je izvenparlamentarna opozicija zelo zainteresirana na poteku razvoja situacije po 20. oktobru. Opozicionálni krogi smatrajo, da je volitev v skupščini razsvetlila parlamentarne odnose in pokazala, da je delo v sedanji skupščini nemogoče. Zato bi bilo potrebno, da se situacija ponovno pretehta in poišče nova pota. Razpustitev Narodne skupščine in razpis novih volitev je za te kroge neobhodna potreba. Vendar smatrajo ti krogi, da so prilike težke in problemi zamotani, pa tudi važni in je zato nemogoče pristopiti k razčiščenju situacije samo s strankarskih interesov, bodisi z ene kakor druge strani. Ti politični krogi mislijo, da bi koncentracija ali široka koalicija bila v položaju, da z radikalnimi ukrepi in pospešenim korakom privede državo do normalnih političnih odnosov.

Odgovor »Hrvatske Straže« »Zajednici«

Na članek »Zajednice«, organa JRZ za Savsko banovino, ki smo ga tudi mi na tem mestu v izvešču priobčili, odgovarja »Hrvatska Straža«: »Kadarkoli se s karkršnekolik strani pojavi želja in načrt, da se hrvatski narod in njegov politični voditelj premakne s poti, po kateri hodi, napadajo klerikalizem, ki da ima posebne strankarske politične cilje. Tako pravijo dr. Mačku, da je zapustil pot linije Stjepana Radića in da je podlegel vplivu klerikalcev. Tako je bilo v slučaju napada Nedistića na Marijo Bistrico, tako je sedaj s člankom v »Zajednici«. Vse so to preračunane poteze, ki imajo svojo svrhu in svoj račun. Dr. Mačka plašijo z neko politično klerikalno fronto, a predstavniki cerkve opozarjajo na antiklerikalizem pokojnega Stjepana Radića. »Vse to je lukavo preračunano na efekte«, pravi dalje »Hrvatska Straža«, »ne bi li izmed njih in drugih faktorjev nastopilo nezaupanje, po možnosti pa tudi borba. Med tem, pravi »Hrvatska Straža« dalje, lahko stokrat izjavimo, da so hrvatskim katoličanom točno odredjene smernice njihovega dela in nastopanja. Oni se v kolikor so predstavniki katoliške akcije, ne smejo baviti z nikakim strankarsko političnim delom, ker je katoliška akcija strogo izvenstrankarska in nadstrankarska. Nasprotno, katoliki kot državljani in sinovi svoje domovine so ne samo svobodni, pač pa tudi dolžni, da delajo za blagostanje in napredek svojega naroda. Hrvatski katoliki so izvrševali in bodo izvrševali svoje domovinske dolžnosti. —

Ras Desta prodira z ogromno vojsko

Pariz, 24. oktobra. AA. Posebno Havasovo poročilo iz Addis-Abebe pravi: Italijani ne morejo napadati v dolini reke Sebeoli, ker je napočilo v teh krajih hudo deževje. Abesinci se zmerom drže postojanke v tej dolini, in sicer na fronti 160 km severno zapadno od Halafa. Sidamski ras Desta prodira s svojo vojsko od Džine na jugovzhod. Njegove čete marširajo v pospešenem tempu. — Posebni Havasov dopisnik javlja: Sidamski ras Desta je krenil na čelu 150 tisoč vojakov, smer jugovzhodno od Ogadna proti italijanskim četam.

V Addis-Abebi je bilo včeraj z nezadovoljstvom sprejeto kratko poročilo o Hoarovem govoru. Ko je vlada zvečer brzojavno sprejela ves tekst njegovega govora, se je nezadovoljstvo še povečalo in merodajni krogi se sprašujejo, ali abesinski državniki še vedno ne uvidijo, da morajo v vojaškem pogledu računati samo na svoje lastne sile. Potrebno bi bilo, da se glede na to abesinska vojska naglo pripravi in preide v napad.

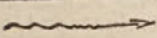
Cesar je še vedno v Addis-Abebi. Kakor zatrjujejo, bo odpotoval v Desije šele po drugem novembru, ko poteče obletnica njegovega kronanja.

Nemški strah pred Beckovim odstopom

Berlin, 24. oktobra. Havas poroča: V nemških političnih krogih so sprejeli vest, da bo poljski zunanji minister Beck najbrž odstopil, z dokajšnjo skrbjo, ker smatrajo, da bi odhod ministra Becka pomenil izpremembo dosedanje poljske zunanje politike. Nemški politični krogi pričakujejo z velikim zanimanjem razpravo, ki bo v poljskem parlamentu jutri. Minister Beck je bil zagovornik nemško-poljskega zblizanja in bi zaradi tega njegov odhod najbrž izpremenil dosedanje poljsko zunanjo politiko.

Nova kanadska vlada

Ottawa, 24. oktobra. AA. Nova kanadska vlada, ki ji načeljuje šef liberalne stranke Mackenzie King je položila prisego. V novi vladi so prevzeli ministristvo za zunanje zadeve Thomas Grerard, finančno ministristvo Daning, ministristvo za državno obrambo William Mackenzie, ministristvo mornarice Clarens Hay.

Kapital v zimi Lutz

Švedska misija RK za Abesinijo

Stockholm, 22. oktobra. AA. Nabiralna akcija za ustanovitev posebne švedske misije Rdečega križa, ki bo odpotovala v Abesinijo, je bila doslej zelo uspešna. Zbrali so že preko 200.000 švedskih kron. Misija bo zaradi tega takoj sestavljena in odposlana v Addis-Abebo.

Sprememba uredbe o znižanju prejemkov drž. nameščenecv

Beograd, 24. oktobra. b. Na današnji seji ministrskega sveta, ki je bila danes od 17. do 19. ure pod predsedstvom dr. Milana Stojadinovića, je bila sprejeta poleg resornih zadev sprememba uredbe o rodbinskih in osebnih dokladah državnih uslužbenecv. S to izpremembo so bile izvršene gotove ublažitve prejšnje uredbe.

V pogledu prehrane pasivnih krajev je bilo poleg že sprejetih ukrepov sklenjeno 1. da se ministru za socialno politiko in narodno zdravje da na razpolago kredit 8 milijonov dinarjev za nakup hrane in 2. da se kmetijskim zakladom na teritorijih Bosne in Hercegovine otvori kredit 10 milijonov v ljudski in živinski hrani.

*

Beograd, 24. oktobra. b. S spremembo uredbe o rodbinskih in osebnih dokladah, ki je bila sprejeta na današnji seji ministrskega sveta, je bilo spremenjeno sledeče:

1. Člen 4. dosedanje uredbe se menja in se glasi:

a) poročena žena, ki je državni uslužbenec, ima pravico na osebno doklado po členu 1., če mesečni bruto dohodek moža ne znašajo 500 dinarjev.

b) V slučaju, da moževi mesečni bruto dohodek znašajo več kot 500 Din, se osebna doklada žene zmanjša za toliko, kolikor znaša polovica one vsote, ki ostane, če se od mesečnih bruto dohodkov moža odšteje 500 Din.

c) Pod brutodohtodki iz točke a) in b) se morajo razumeti 1. vsi redni dohodki v denarju, če je v službenem odnosu katerekoli vrste. 2. Dohodek, ki služi po zakonu o neposrednih davkih nič davčna osnova, če ima mož imetje ali pa se bavi s samostojnim delom.

d) Odredbe točke 2. ne veljajo, če mož in žena ne stanujeta v raznih krajih, ali pa če je žena pristožno ločena zaradi zakonskih razmer.

2. Člen 5., točka 1., se menja in glasi:

1. Družinska doklada pripada vsakemu otro-

ku, ki je rojen v zakonitem zakonu, ali ki je pozakonjen in znaša mesečno:

a) Če ima državni uslužbenec do 3 otroke v prvem draginjskem razredu 130 Din, v drugem in tretjem draginjskem razredu pa po 110 Din.

b) Če ima več kot 3 otroke, znaša v prvem drag. razredu 140 Din, v drugem in tretjem drag. razredu pa 120 Din.

3. Člen 7. se menja in glasi:

1. Če sta oče in mati državna uslužbenca ali če je eden od zakoncev državnih uslužbenec, drugi pa osebni upokojenec, pripada družinski dodatek za otroke očetu, in sicer na draginjski razred po 80 Din, če ima uslužbenec do 3 otroke, in po 90 Din, če ima več otrok. V slučaju njunega ločenega življenja ali razvedenega zakona se mora izplačevati doklada zakonu, pri katerem so otroci.

2. Če je mati drž. uslužbenka, oče pa katere druge profesije, ima mati pravico do družinskih doklad za otroke, če pa je oče v siromašnem stanju in nesposoben za pridobivanje, ima mati pravico do družinske doklade za otroke po členu 5. V slučaju njunega ločenega življenja zaradi zakonskih razmer ali ločenega zakona ima mati pravico do družinskih doklad za otroke po členu 5, če je otrok pri njej na vzdrževanju in če zanj ne sprejema nikakih alimentacij od moža.

3. Ako je žena državna uslužbenka in drugič poročena, ima pravico do družinskih doklad na otroke po točki 1. tega člena.

4. Ako žena, ki ni državna uslužbenka ali osebna upokojenka, živi ločeno od moža državnega uslužbenca, ali če je zakonito ločena, se mora izplačevati družinske doklade ženi po odredbah člena 5, če je otrok pri njej na vzdrževanju.

(To so glavne spremembe uredbe o znižanju prejemkov državnih nameščenecv. Jutri bomo objavili še vse ostale podrobne točke, s katerimi se spreminja ta uredba.)

Živahno politično gibanje v Beogradu

Vlada bo poskušala pridobiti eno izmed obstojećih skupin poslanecv. —

Beograd, 24. okt. b. Volitve, ki so se izvršile v nedeljo, dne 20. t. m. v Narodni skupščini, so se vedno predmet živahnih razgovorov. Ugiblje se, kako se bo politično življenje razvijalo v bližnji bodočnosti. Vlada smatra in poslanci, ki jo podpirajo, zatrjujejo, da ne bodo nedeljske volitve nič vplivale na stalnost sedanjega režima. Vendar pa bo šla vlada za tem, da se ustvari v Narodni skupščini delazmožna večina, ki pa bo delovala roko v roki s sedanjo vlado, da bo mogla sprejeti niz zakonskih načrtov, ki jih ima vlada že pripravljene, deloma pa jih še pripravlja za Narodno skupščino. Dalje se zatrjuje v parlamentarnih krogih, da bo vlada skušala pridobiti zase eno izmed obstojećih skupin poslancev.

Seja izvršilnega odbora JRZ

Beograd, 24. okt. b. Predsednik izvršilnega odbora JRZ Aca Stanojević je prispel danes ob 1.45 v Beograd. Prihod Ace Stanojevića je v zvezi s strankino organizacijo, zlasti pa z ustanovitvijo novega kluba v Narodni skupščini. Pričakuje se, da bo prišlo v najkrajšem času, najbrže še ta teden, do seje izvršilnega odbora JRZ, na kateri se sestanejo gg. Aca Stanojević, predsednik vlade dr. Stojadinović, notranji ministar dr. Korošec in prometni minister dr. Spaho. — Ta seja bo prva po potrditvi stranke.

Obiščite mariborski sadni sejem od 25. do 28. oktobra v »Unionu«

Balkanski sporazum — glavni steber miru v Evropi

Važna izjava turškega zunanjega ministra glede sankcij in finančnih potreb

Beograd, 24. oktobra. b. Davi je potoval skozi Beograd turški minister za zunanje zadeve dr. Ruždi Aras. Vrača se iz Zeneve v Ankaru, v Beogradu se je zadržal samo pol ure, kolikor je njegov vlak stal na beograjski železniški postaji. Tu se je sestal s predsednikom vlade dr. Milanom Stojadinovićem in ga informiral o stanju v Zenevi, zlasti pa o onih stvarih, ki se tičejo italijansko-abesinske vojne in zadevajo balkanske države, zlasti Jugoslavijo. Turški minister za zunanje zadeve je prispel v Beograd davi ob 7.30. Z njim je prispel tudi jugoslovanski stalni delegat v Zenevi g. Ivan Subotić ter direktor Narodne banke

Protić in svetnik ministrstva trgovine in industrije dr. Sava Obradović. Na postaji ga je počakal turški poslanik v Beogradu Hajder beg z osebnim poslaništvom in pomočnik ministra za zunanje zadeve in šef kabineta dr. Dragan Protić.

Dr. Milan Stojadinović in Ruždi Aras sta ostala v razgovoru do odhoda vlada. Nekoliko minut pred odhodom vlaka pa je Ruždi Aras sprejel beograjske novinarje in jim dal kratko izjavo o stanju v Zenevi. Rekel je: Srečen sem, da se ponovno nahajam v zavezniški in prijateljski državi in se ponovno sestanam s svojim prijateljem dr. Milanom Stojadinovićem. Vestí, ki

telegrafistov naletel na velike ovire pri gradnji telegrafskih zvez, ker velika krđela opic sproti te naprave uničujejo.

London, 24. oktobra. n. »Times« komentira danes zelo obširno govor ministrskega predsednika Baldwinja, pa pravijo med drugim, da podpira Velika Britanija DN, ker smatra, da so ga v poslednjih letih preveč zanemarjali in podcenjevali. Zadnje dni so se ponovno čule besede, da naloga DN ne tiči samo v preprečevanju vojne, nego tudi v odstranjevanju vzrokov, ki jo lahko povzročijo. Nadejati se je treba, meni list, da bodo poslednji dogodki poučni tako za Mussolinija kakor za DN. Baldwin je izrazil prepričanje, da bo, četudi DN v svoji sedanji obliki propade, tudi v bodoče samo slična ustanova lahko očevala evropski mir. Te besede je treba tolmačiti kot željo, da se DN svoji nalogi primerno preobnove.

jih prinašam so dobre ter je balkanski sporazum znova dokazal svojo važnost in pokazal, da je eden glavnih stebrov miru in pomirjenja v Evropi. Kar se tiče vprašanja sankcij, je turški minister zunanjih zadev želel podčrtati, da se po njegovem mišljenju vprašanja vojaških sankcij ne postavlja, kar se tiče gospodarskih sankcij pa je izjavil sledeče: Gospodarske sankcije je obstojačo. Kar se tiče uporabe in posledic, želim, da bi prišlo do iskrenega sporazuma med obema interesiranimi strankama. Kar je bilo rešeno v Zenevi, ni drugo, kakor obveze, ki smo jih sprejeli in jih hočemo izpolnjevati nasproti Društvu narodov. Dodati moram, da nam je bilo zelo težko, da moramo gospodarske sankcije izvajati nasproti sosedni državi, s katero želimo ostati v dobrih odnosih in v sporazumu. Toda kljub temu se gospodarske sankcije ne smemo smatrati kot čin neprijateljstva nasproti Italiji. Na koncu je izjavil še sledeče: Delo Jugoslavije in Turčije je bilo zelo veliko in važno. V tem smislu so se proučevale razne možnosti, vendar mislim, da odškodnine in nadomestitve, ki bi jih dobili, ne bi mogle nikoli pokriti izgub, ki bi jih utrneli na polju mednarodnega sodelovanja. Kar se tiče finančnih potreb, moram priznati, da se je o vprašanju razpravljalo in da je bilo vneseno v poročilo odbora, na energično zahtevo predsednika jugoslovanske vlade in jugoslovanskega delegata v Zenevi. Na vsebino teh instrukcij predsednika dr. Stojadinovića sem bil pravočasno opozorjen in z njimi se popolnoma strinjam, tako da obe državi stojita popolnoma na isti liniji. Ravno tako so z nami sodelovale tudi druge zavezniške države iz balkanskega pakta.

Po tej izjavi, sta se podala oba državnika v vlak in predsednik dr. Stojadinović je v spremstvu svojega šefa kabineta dr. Protića spremljal turškega zunanjega ministra Ruždi Arasa prav do Mladenovca. Iz Mladenovca se je dr. Stojadinović vrnil v Beograd z avtomobilom.

Razgovor med knezom Pavlom in angleškim zun. ministrom Hoarom

London, 24. oktobra. Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle se je danes predpoldne ob 11.30 sestal v britanskem zunanjem uradu z britanskim zunanjim ministrom sirom Samuelom Hoarom. Razgovor med Nj. kr. Vis. knezom namestnikom in sirom Hoarom je trajal skoraj celo uro. Po tem sestanku je odšel Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle v kabinet ministra za DN Anthonyja Edna in ostal z njim v razgovoru več ko pol ure.

Masarykove besede ob nastopni avdienci našega poslanika

Praga, 24. oktobra. ČTK poroča: Predsednik republike Masaryk je sprejel včeraj novega jugoslovanskega opolnomočenega ministra v Pragi Vasilija Protića, ki mu je izročil svoja poverljiva pisma. Ob tej priliki je predsednik republike izrazil željo, da bi novi poslanik sporočil na jugoslovanskem dvoru njegove želje, da bi se obnovilo blagostanje jugoslovanskega naroda, da bi Nj. Vel. kralj srečno vladal. Izrazil je tudi svoje simpatije za kraljevo namestništvo in jugoslovansko vlado. Zahvaljujem se vam za ljubezne besede, je dejal, ki ste jih izrekli in s katerimi ste me prepričali o simpatijah jugoslovanskega naroda. Bodite prepričani, da moja ljubezen do vašega naroda nikoli ne bo oslabila in da ji bom ostal vedno zvest. Čehoslovaki so zelo privrženi jugoslovanskim bratom. Vaša izkustva so tudi naša izkustva. Značilen dokaz za to je živ spomin na velikega kralja viteza, so dragocene zveze bratskih čuvstev in skupnih borb ter popolnoma skladnega vzajemnega razumevanja. Vse to priča o našem moralnem edinstvu, ki je tolikega pomena za ohranitev evropskega in splošnega miru. Politika Male antante na osnovi načel DN je bila in ostane solidna baza naše eksistence. Na tej osnovi pravice in miru hočemo tudi v bodoče igrati povsem določeno vlogo, ki nam pripada po usodi in zgodovinskem razvoju stvari.

Po uradni avdienci je predsednik Masaryk pridržal novega poslanika v daljšem prijateljskem razgovoru. Razgovarjala sta se v češčini.

Tri uredbe francoske vlade

Pariz, 24. oktobra. r. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je francoska vlada sprejela tri uredbe z zakonsko veljavo. Prva uredba prepoveduje izvoz obrambnega in napadalnega orožja vseh vrst in municije brez predhodnega dovoljenja. Kršitve se kaznujejo z zaporom od dveh do pet let in z denarno kaznijo do 10.000 frankov.

Druga uredba odreja, da je treba v bodoče javne manifestacije (shode in obhode) prijaviti policijski oblasti 15 dni prej.

Tretja uredba izpopolnjuje določbe francoskega zakona o združenjih iz leta 1901. glede razpusta združenj z nemoralnimi ali nezakonitim cilji in zlasti združenj, ki utegejajo s svojim delom ogroziti celokupnost francoskega državnega ozemlja ali sedanje državno obliko. Uredba daje oblastvom točne pravice glede razpusta takih združenj.

Hmeli

Žalec, 24. oktobra.

Uradno poročilo tržnega nadzornika: Danes je poživljeno tudi povpraševanje za prvovrstni hmelj, za katerega so kupci ponujali Din 30 ter se je izvršilo tudi nekaj kupčij za drugovrstno blago po ceni 25 Din. Za četrto- in tretjevrstnim hmeljem nadalje živahno povpraševanje ob neizpremenjenih cenah. Partija povsem rdečega blaga je bila plačana po Din 18. Trgovina je iskala tudi hmelj po 27 in 28 Din.

Najnovija slika iz Ogađena v Abesiniji, kjer so Italijani s pomočjo letalcev zavzeli kraj Schelawie; vidimo abesinske vojake, ki iščejo zavetja pred letalskimi bombami

Vesti iz Italije

Najprej v milico, potem v Afriko! Tajnik fašistične stranke v Rimu v sporazumu s šefom generalnega štaba prostovoljne milice za državno varnost je odredil, da se morajo tisti, ki bi hoteli iti kot dobrovoljci v Vzhodno Afriko in so že vpisani v fašistično stranko, najprej vpisati še v redno milico. Na ta način se želi dobiti vedno nov dotok doma izvežbanih miličnikov, ki se jih potem pošlje mobiliziranim enotam.

Zaposlitev nefašistov pri javnih delih. Že več let je veljalo pravilo, ki je bilo v letošnjem juniju tudi uzakonjeno, da so javne službe, državne in nedržavne, pridržane ljudem, ki živijo zaupanje vlade in ki zato morajo biti vpisani v fašistični stranki in v sindikatu. Pri podeljevanju služb se morajo oblasti uradno na to ozirati. Edino izjemo v tem pogledu dopušča zakon glede vojnih invalidov, pri katerih njihova invalidnost sama nekako nadomešča vpis v stranko. Te dni se je ministrski svet v Rimu bavil z vprašanjem, če je tako tudi z oddajanjem javnih del, ki po svoji naravi niso javne službe, ampak imajo le začasen značaj. Obveljalo je naziranje, da je treba invalide upoštevati tudi tu, in sicer toliko bolj, ker je časovna zaposlitev na javnih delih vendar stvar manjše važnosti kakor pa javna služba.

Pri slačenju turščice je po navadi dosti smeha in šale, zlasti če se obenem pije novo vino. V Podragi na Vipavskem se je v hiši Ivana Gorenjca zbralo pri slačenju mnogo vaščanov. Jože Pestelj se ga je pri tej priliki napil in postal siten, tako da so ga drugi postavili pred vrata. On pa kar fove iz žepa in brž nad tiste, ki so ga postavili na hlad. Zasadi ga je brez ušmilenja v levo stegno svojega bratranca Stefana Trošta in mu prizadel globoko, 20 cm dolgo rano. Nato so odpravili Trošta v tržaško bolnišnico, Pestelja pa v zapor in ne za tega ne za onega se ne ve, kdaj in kako se bosta mogla vrniti v Podrago.

Diplomirani trgovski akademiki in knjigovodje tvorijo v Italiji stroko, ki je združena v posebnem sindikatu. Na njih spomenico, da naj se jih v bodoče pravičneje upošteva pri namestitvah v javnih službah in revizijskih poslih javnih uprav in sindikatov, bo v kratkem izšla odredba, ki bo zahtevala, da se javne uprave in sindikati poslužujejo le svojega osebja, ne pa oseb iz raznih zasebnih podjetij, uradnikov drugih uprav in upokojencev. V onih redkih primerih, ko se je treba izjemoma posluževati drugega osebja, naj se dela in funkcije javnih uprav in sindikatov oddajajo narodno-gospodarsko izobraženim diplomiranim trgovskim akademikom in knjigovodjem, ki so vpisani v sindikat in fašistično stranko.

Trije iz Buzeta. 25letni Anton Vivoda, 21letni Liberat Majcen in 35letni Anton Klarič, vsi trije iz Buzeta, so skrivaj odpotovali v Jugoslavijo, brez potnega lista. Vivoda je bil obsojen na 3 mesece in 10 dni zavora in 3.000 L globe, Majcen in Klarič pa vsak na 3 mesece zavora in 2.000 L globe.

Postojna. Upravni odbor tržaške pokrajine je na svoji seji dne 17. t. m. odobril postavitev občinskega tajnika višje stopnje, ustanovitev fonda za reorganizacijo bolniške službe in brezplačen odstop zemljišča za otroški vrtec.

Kobarid. Gospodična Sofija Mašera iz Kobarida je zadela loterijski dobiček velike dirkalne loterije v Meranu, in sicer na srečko serija K. št. 37.043. Dobitek je manjši in spada med takojmenovane slepe dobitke, ko zadene srečka, katere nobena številka ni bila klicana.

Dolenje v Brdih. Letošnji »praznik rebusa«, praznovan kajpada pod okriljem Dopolavora, se ni obnesel. Javni ples se ni mogel razviti, ker ga je motil dež.

Ministrstvo za tisk in propagando je pozvalo ravnateljstva vseh dnevnikov, naj tiskajo od 5. novembra dalje svoje liste samo na šestih straneh.

Konservatorij »Eleonora Duse« se ukine in ustanovi namestu njega kraljevska akademija dramske umetnosti. Akademija bo odgajala igralce in režiserje ter bo sprejela vsako leto 24 učencev po natečaju. Razpogala bo z majhnim prizoriščem, ki bo od časa do časa pristopno tudi občinstvu. Tam bodo znani igralci in umetniki interpretirali glavne vloge, dijaki bodo pa po svojih sposobnostih igrali manjše vloge. Država bo poskrbela, da dobe absolvirani dijaki te akademije službo v gledaliških družinah, ki uživajo državno podporo.

Razburljive vesti o železnici St. Janž-Sevnica

Oddaja del ni razveljavljena, pač so pa nova pogajanja, kjer ministristvo prometa zahteva nove obveze glede dobave kamna

Prvi je naš list že 27. septembra objavil vesele vesti, da so dela za izgradnjo prvega odseka proge St. Janž-Sevnica bila na licitaciji že oddana, in sicer tvrdki inž. Dukić in drug. Po najboljših informacijah smo tedaj objavili tudi upanje, da bo licitacija v kakih štirinajstih dneh potrjena, nato pa prične tvrdka takoj z delom. Med tem so tudi naši poslanci prihajali iz Beograda in pripovedovali, da so že vsa resorna ministrstva odobrila licitacijo, prav tako je bil pa tudi že dovoljen potreben kredit. Zadnje dneve so informirane osebe iz Beograda prinesle celo novico, da je odobritev v ministristvu prometa celo že podpisana, vendar pa ničesar nismo mogli izvedeti o končni pogodbi s tvrdko Dukić in drug.

Te dni se je po vsej Mirnski dolini in tudi po vsem Dolenjskem kakor blisk razširila alarmantna novica, da z železnico ne bo nič, češ, da je licitacija za oddajo del razveljavljena. — Takoj smo se informirali in izvedeli, da ta novica, ki je razburila ne samo vso Dolenjsko, temveč je porazno delovala tudi po vsej banovini, ni resnična. Na žalost smo pa izvedeli tudi, da oddaja del še vedno ni potrjena in da morda celo preli razveljavljenje licitacije, ki bi imelo za posledico nov dolgotrajni razpis in bi se s tem tudi gradnja železnice zavlekla najmanj za mesec dni.

Ker ima pa javnost glede te železnice največje izkušnje, se tudi sedaj boji, da z železnico spet ne bo nič, kakor je bilo leta 1923., ko so bila dela zanjo že razpisana in ponudbe že oddane, a je pozneje vse zaspalo.

Da javnost vsaj nekoliko pomirimo, lahko po-

ročamo, da ministristvo prometa zahteva od tvrdke Dukić in drug, predno ji definitivno odda delo, take obveze, ki gredo preko pogojev licitacije, predvsem pa glede dobave kamna za zidavo tunelov. Ministristvo namreč za tunnelski zid zahteva kamen iz nekega kamnoloma pri Sevnici, če bi ne odgovarjal pri gradnji dobavljeni kamen. To bi eventualno predstavljalo povšek sedaj izlicirane vsote za najmanj 300 tisoč dinarjev. Vendar pa ponavljamo, da ministristvo to zahteva le tedaj, če bi pri gradnji pridobljeni kamen ne odgovarjal za tunnelski zid.

Odločitev o kvaliteti kamna zavisi itak od ministristva, saj ministristvo s svojo terensko sekcijo, kjer je sedaj 14 državnih inženjerjev in uslužbencev, stalno nadzoruje tudi gradnjo proge. Po tej terenski sekciji ima torej ministristvo odločitev o kvaliteti kamna in vsega drugega materiala, da je vsak graditelj javnih del več ali manj popolnoma v rokah ministristva. Firma je že izlicirala delo s popustom 900.000 Din pod drugim najcenejšim offerentom, navzlic temu je pa sedaj še vedno pripravljena prevzeti tudi del tega rizika na svoje rame in se že pogaja, a ministristvo ne popusti niti pare. Ker neodgovorni faktorji ljudstvo begajo in plaše, da so nova pogajanja le preteza za opustitev gradnje sploh, da bi se torej železnica spet ne bi zidala ali, da bi se dela vsaj zavlekla, kakor n. pr. pri regulaciji Ljubljane, kjer je bilo za isto delo troje licitacij, naj delajo najsi ministri in poslanci na to, da ministristvo prometa reši to vprašanje takoj v interesu same vlade, zlasti pa, da se pomiri razburjenost v naših krajih.

Koroškim legionariem

Slovenija bi bila pretrpela najhujše udarce, če ne bi bilo vas, borcev!

Že pol leta obstoji dovoljena organizacija Legije koroških borcev, ki je bila ustanovljena šele po preteku polnih 15 let od osvobodjenja in izgube Koroške.

Velike zasluge legionarjev, borečih se privratk rano ob rami z brati Srbi in Hrvat, so dobile dostojen prostor v zgodovini našega skupnega življenja. Povdarimo lahko, da se je mladina, zlasti pa dijaki vseh šol, obrtniki in kmetje v zadostnem številu odzvala pozivu ter stopila pod zastavo in se z orožjem v roki postavila na branik svoje domovine. Zvečilo teh borcev je bilo precej veliko in čim večja je bila potreba, jih je bilo več in več. Tako so l. 1919. z veliko močjo krenili na Koroško in pod komando generala Smiljanca zmagoslavno razvili svojo zastavo ob slavnem prestolu na Gosposvetskem polju. Koliko je bilo pa še onih, ki so z orožjem v roki ne glede, ali so še skoraj otroci ali starci, varovali objekte in priprave, hrano in orožje, razstreseno po vsej Sloveniji. Njih dolžnost je bila prav tako velika, kakor onih na fronti, saj, če bi ne bilo teh, bi bilo toliko manj borcev na fronti.

Legija se je ustanovila šele po polnih 15 letih. Izšel je apel vsem tovarišem, naj složno pristopijo v legijo ne glede, kje so sedaj. Vendar je bil pa odziv na žalost relativno majhen, saj se jih je prijavilo ko-

ma sto, a tisoči molče, kakor bi se sramovali svojega velikega dela. Vprašamo, zakaj je tako slab odziv? Različne so razlage in ugotovitve. Nekateri pravijo: »Skromni so in se ne marajo siliti v ospredje«, drugi spet pripisujejo slab odziv strankarskim razmeram, a tretji pravijo, da je kriva malomarnost itd. itd.

Naj bo kakor hoče, a mi lahko povemo samo eno resnico. Slovenija bi bila pretrpela najhujše udarce, če ne bi bilo vas, borcev! Zakaj se torej sramujete? Organizacija je tudi popolnoma nestrankarska, a če je kdo nekoliko malomaren, naj pogleda impozantno skupino hrabrih drugod, ki so pod poveljstvom umrlega nam heroja generala Maistra osvobodili naš skrajni sever, naš Maribor!

Združimo se tudi mi, kakor so se združili Maistrovi borci!

Naša organizacija je potrebna tudi z moralnega gledišča ne samo državi in nam, temveč tudi naši mladini in vsemu narodu, ker bodo njegova bodoča pokolenja pripovedovala o velikih delih naših borcev, ki so nekdanji osvobodilci Koroško in bili na svoobodnih tleh Gosposvetskega polja.

Tovariši, prijavite se takoj pododboru LKB, v Ljubljani, Aleksandrova 4.

Dragoljub Milivojevič, podp. v p.

6 kraljev smeha

Szöke Szakall
Otto Wallburg
Ernst Verebes
Tibor Halmay
Felix Bressart
Karl Huszar Puffy

V sijajni burki

4½ mušketirji

Danes premiera v kinu Slogi

Vsem telefonskim naročnikom

Ministrstvo za pošte, telegraf in telefon je dovolilo Novinarskemu združenju, sekciji Beograd, da izda nov telefonski imenik vseh telefonskih naročnikov v državi. Imenik bo izšel v začetku 1936. l.

Da bi bil novi telefonski imenik popoln in ustregel vsem željam naročnikov, poziva poštna direkcija v Ljubljani vse telefonske naročnike svojega področja, ki žele kake spremembe v dosedanjim uvrstitvi, da ji to sporoče najkasneje do 15. novembra t. l. Pri tem opozarja direkcija na čl. 11. telefonske tarife, ki se glasi:

1. Za premembo številke telefona telefonskega naročnika (čl. 41. t. 5) se plača pristojbina Din 60.—

72. Enkratna in dvakratna uvrstitev naročnika v telefonski imenik je brezplačna (čl. 42. t. 5.). Za tretjo in nadaljnjo uvrstitev naročnika v telef. imenik se plača pristojbina Din 10.—

3. Za premembo besedila, pod katerim je naročnik uvrščen v telefonski imenik, se plača pristojbina, ako prememba naročnik

sam zahteva (čl. 42. t. 11.) Din 5.—

4. Za premembo imena naslova, poklica ali stanu naročnika v telefonskem imeniku (čl. 43. t. 1.) se plača pristojbina Din 5.—

Skrunilec mladoletnih deklic prijet

Ptuj, 23. okt.

V juliju t. l. je v gozdu pri Kicarju neznan moški spolno zlorabil komaj 9letno deklico. Orožništvo pa ga vkljub vestnemu poizvedovanju ni moglo izslediti. Pred kratkim pa je v tem gozdu hotel zopet nekdo na enak način zlorabiti dve 11letni deklici, ki sta pa na srečo zločincu pobeegnili. Njih starši so zadevo takoj naznanili orožništvu.

Po opisu deklic je orožništvo aretiralo nekega Majcena Franca iz Kicarja, v katerem so vse tri deklice takoj spoznale zločinca. Pod težo dokazov je Majcen priznal, da je zlorabil 9letno deklico v mesecu juliju, taji pa, da bi imel enak namen tudi z drugima dvema deklicama; hotel ju je samo preplašiti. Zločinca so izročili v zapore ptujskega sodišča.

Trk avtobusa in kamničana

Ljubljana, 24. oktobra.

Prav posebni sreči se moramo zahvaliti, da nam spet ni treba poročati o mrtvih in ranjenih, ker sta snoči zadela skupaj na razupitem prelazu na Ježicu Magistrov avtobus in kamničana. Avtobus je odpeljal iz Ljubljane ob 18.15 in pripeljal v 10 minutah na Ježico, ne da bi šofer opazil nasproti mu prihajajoči kamniški vlak. Avtobus se je od strani precej močno zaletel v vlak, vendar je pa lokomotiva zdržala suneč, a avtobus je zdrčel po pobočju ter se ustavil ob brzovagnem drogu. V njem je bilo 8 potnikov, ki so bili pač silno prestrašeni, vendar pa ni bil nobeden ranjen. Lokomotiva ni mogla nadaljevati vožnje in je moral priti iz Trzina stroj tovrnega vlaka, ki je pripeljal kamničana v Ljubljano. Zamude je imel 100 minut.

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22-21

Luis Trenker v svoji zadnji mojstrovini

Tretji film našega programa, ki je bil nagrajen na letošnjem filmskem festivalu v Benetkah. Film tirolske zime, planinska tragedija v snegu, Amerika, življenje izseljenca, vrnitev — to je

Izgubljeni sin

Luis Trenker Maria Andergast

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Predprodaja vstopnic od 11. do 12.30 in od 15. ure dalje

Tudi na avtobusu je za okrog 20.000 Din škoda.

Šofer se izgovarja, da ni kriv, ker je opazil luči lokomotive šele v zadnjem trenutku.

Za napredek železniškega prometa

Povečana hitrost brzovlakov — Nedeljski izletniški brzi — Smučarski vlaki — Motorni železniški vozovi

Ljubljana, 24. oktobra.

Železniški promet se v Sloveniji poslednja leta znatno izboljšuje in izpopolnjuje, vendar pa je še mnogo podrobnosti, ki jih je treba čimprej rešiti, da se bo tudi naša ožja domovina vsaj deloma približala pojmu modernega potniškega in blagovnega prometa. Tozadevno je bila prirejena na železniški direkciji važna anketa, na kateri so strokovnjaki tehtno razpravljali o ukrepih, ki jih je treba podvzeti za izboljšanje železniškega prometa. Anketa, ki jo je vodil načelnik g. Deržić in ki so se je udeležili mnogi strokovnjaki in zastopniki ZTOI, mariborske in ljubljanske Zveze za tujski promet, SPD in Direkcije pošt in brzovlaka, je razmotrivala prihodnji letni vozni red in še mnoge druge podrobnosti, ki so v zvezi z izpopolnitvijo našega železniškega prometa.

Poseben napredek je treba omeniti v prometu z brzovlaki, pri katerih se sicer v prihodnji sezoni vozni red ne bo bistveno izpremenil, pač pa se bo povečala brzina. Po novem voznem redu bo tako potreboval brzovlak iz Ljubljane v Zagreb in obratno 15 minut manj, od Maribora do Ljubljane pa 10 minut manj. Na splošno se bo promet z brzovlaki kakor tudi s pariškim Simplon-Orientom znatno izboljšal. Za naš domaći promet bosta brez dvoma najvažnejša dva sezijska brzovlaka v dobi od 15. VI. do 15. IX. Prvi bo vzdrževal promet na progi Beograd-Jesenice in obratno; poleg ugodnih zvez in pospešene brzine bo imel tudi direktne vagone II. in III. razreda za proge Beograd-Kranjska gora, Beograd-Bohinjska Bistrica in Beograd-Maribor ter spalni voz Beograd-Jesenice. Drugi brzovlak pa bo vozil v isti dobi na progi Praga-Maribor-Zidani most-Split. Imel bo direktne vozove I., II. in III. razreda ter bo opravil pot iz Prage v Split v 27.55 urah.

Glede domačega potniškega prometa je anketa ugotovila, da ne bo zaradi stabiliziranega voznega reda znatnejših izprememb, niti se ne bodo uveljavili vlaki, pač pa se je anketa dalj časa zadržala ob perečem vprašanju nedeljskih izletniških vlakov; to vprašanje bo zadovoljivo rešeno na ta način, da bosta v bodoče vozila dva vlaka, in sicer prvi že ob 5. iz Ljubljane, ki pa ne bo imel postanka na manjših postajah, kakor Medno, Zabnica, Št. Jošt; za njim bo na Gorenjsko vozil ob 6. nedeljski »brzece«, ki pa se bo na progi od Ljubljane do Jesenic ustavljal samo v Kranju in Lescah. Ta bo odpredeljal iz Ljubljane pred vsem ene potnike, ki so namenjeni v oddaljene kraje Gorenjske. Tretji vlak pa bo vozil ob 6.45, ustavljal se bo na vseh postajah do Jesenic in bo imel direktne vagone do Planice in Boh. Bistrice. Običajni potniški vlak bo vozil ob 7.17, brzovlak pa ob 7.50. Tako urejen potniški promet bo mogel ob nedeljah brez neprijetnih zamud odpremiti vse potnike in povoljno rešiti dosedanjí naval. Znatno se bodo izboljšale tudi razmere na progi Celje-Dravograd in bo brez dvoma tamošnjemu prebivalstvu zlasti ustrezno z nedeljskim izletniškim vlakom, ki bo prišel voziti 31. maja. Iz Celja bo odhajal ob 4.30 in prispel v Dravograd ob 7.20, od koder se bo vračal ob 19. s prihodom v Celje ob 21.45. Na koroški progi ne bo znatnejših izprememb; ponovno bo začel voziti ob nedeljah izletniški vlak Maribor-Brezno. O dolenjski progi pa anketa zaenkrat še ni razpravljala, ker še ni določen vozni red na progi Sušak-Zagreb.

Posebno novost pripravljajo ljubljanska železniška direkcija smučarjem z uvedbo posebnih smučarskih vlakov, ki bodo nalašč za to pripravljeni. Tozadevno bo dala predelati 50 vagonov, 6 jih bo v kratkem izgotovljenih in upajmo, da se bo še to zimsko sezono izpolnila vroča želja vseh ljubiteljev belega sporta.

Anketa je z velikim zadoščenjem sprejela sporočilo načelnika g. Deržića, da dobimo že v naslednjem poletju 50 lepih novih vagonov. Posebne pozornosti pa je bilo deležno sporočilo o prvih motornih vozovih, ki jih je naša država naročila na Danskem 6. Eden teh velikih motornih vozov z 80 sedeži je zagotovljen Sloveniji in bo vozil, kakor predvideva naša direkcija, na krajših progah, kjer potniki želijo, da bi se promet znatneje pospešil.

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval urednik Milivoje Krežević o Bunjevcih. Prenos iz Beograda.

× Imenovanja. Premeščena sta za inspektorja kmetijskega ministristva v tretji skupini tretje stopnje Josip Zidanšek, načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani iste skupine in stopnje, za načelnika kmetijskega oddelka kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani v četrti skupini prve stopnje Ante Podgornik, načelnik kmetijskega oddelka iste banske uprave v pokouju.

× Naš opij za Ameriko. Razne ameriške industrije so naročile pri nas 30.000 kg opija. Pogodbe so že podpisane. Na ta način se bo povečal dotok tujih deviz v naši državi.

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Danes se boste smejali od vsega srca
Oglejte si sijajno burko

4½ mušketirji

6 znamenitih komikov v enem filmu

Poleg tega:

1. Micky miška

2. Športne senzacije in lov za rekordi

3. Najnovejši zvočni tednik!

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

× Duhovni koncert Srbske pravoslavne cerkvene občine v proslavo 700letnice smrti sv. Sava, ki ga bo izvajal mešani zbor Srbskega pevskega društva iz Zagreba pod vodstvom opernega dirigenta g. Gjorgja Vajca, bo imel na programu pravoslavni cerkveni pesni Bortnjanski: Dostojno, Verbički: Očče naš, Tajčević: Uskliknimo. Po tem uvodu bo predaval o sv. Savi pravoslavni mitropolit gosp. Dositej. Po predavanju sledi koncert Mokranjac: Tebe Boga hvalim, O kako bezzakonec, Tajčević: Psalm 96, Grječanjinov: Iže heruvini, Tajčević: Jedini svet, Pričasnno, Gospodji usliši, Mokranjac: Njest svet, Dusi i duši, Grječanjinov: Voskliknite Gospodevi. — Vstopnice se dobe v predprodaji pri trafikih Dolar, Tyrševa 12, po sledečih cenah: sedeži po Din 15, 12, 10 in 8, balkonski sedeži po 10, stojišča po 5, dijaki po 3 Din. Koncert se bo vršil 2. novembra v dvorani Ljubljanskega sokola v Narodnem domu, Bleiweisova 28, in bo začel ob 8.30 zvečer.

× Ustanova dr. Franceta Košmerlja, odvetnika in univ. profesorja v Chikagi, za slušatelje višjih oddelkov Tehniške srednje šole v Ljubljani v znesku Din 3.000 — letno je razpisana. Natančni pogoji so razvidni iz »Razpisa« na občinski deski in v veži Tehniške srednje šole v Ljubljani.

× Zvočni kino Sokolski dom v Šiški, telefon 33-87, v petek 25. oktobra ob 20. uri predava g. dr. Kuster: O življenju v morskih globinah. Po predavanju predvajamo film poln smeha in zabave: Zvesta prijateljica. Film predvajamo tudi v nedeljo 27. oktobra ob 11. uri dopoldne. Vstopnina 3 Din.

× Žrtve stekline. Znano je, da umro ljudje, ki jih ugrize stekel pes, v strahotnih bolečinah. Pasteur je odkril serum proti steklini, katerega uporabljajo od leta 1885 v vseh kulturnih državah. Zanimive so številke o delu zagrebškega Pasteurjevega zavoda, v katerem išče leka 30 do 40 oseb na mesec, v ambulatoriju zavoda pa se zdravi do 300 oseb iz vseh krajev Savske banovine. Prejšnja leta je bil obisk še večji, na leto do 3000 bolnikov. V vsej Jugoslaviji zbolijo za steklini okoli 6000 oseb na leto. Od teh jih v strahotnih mukah približno 30 umre. Letos je Pasteurjev zavod v Zagrebu ozdravil 1120 bolnikov, katere je oklal stekel pes.

× Slepac s telefonom. V Pančevem so aretirali velikopoteznega sleparja Milana Vučetića. Slepčil je lahkoverneže na ta način, da jih je klical po telefonu in se izdal za kakega znane politika ter javil obisk človeka, ki mu je potrebna nujna pomoč. Vučetić se je nato zglašil pri strankah s ponarejenim pismom in jih oslepil vsakokrat za več sto dinarjev. Na policiji je izjavil, da je bil v tiski, kar ga je sililo v sleparijo. Sleparski trik s telefonom mu je svetoval neki Madjar, ki je svoj čas v Budimpešti na ta način oslepil mnogo meščanov in celo samega gosla Bethlena.

× Samomorilci v Zagrebu. Predvčeršnjem je v Zagrebu skočila s četrlega nadstropja v Klajcićeve ulici 11 v samomorilnem namenu Dragica Petrič. V bolnišnici je podlegla hudim poškodbam. Na kolodvoru je pa izpila nek strop natakariča Školastika Kuroš. Odpravljali so jo ravno po odgonu v Ljubljano, kjer bi morala odsedeti daljšo kazen. V Deželičevi ulici pa je izpil večjo količino strupa zaradi nesrečne ljubozni Dušan Jerič, student tehnike iz Splita.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Petek, 25. oktobra. Katoličani: Krispin in Dar. m. Pravoslavni: 12. oktobra: Prof. T.

DEŽURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec, ded., Cesta 29. oktobra 31.

* Sneg in poplave. Pet dni že neprestano dežuje v Dravski banovini. Vse naše reke so močno narasle, nekatere so prestopile bregove in poplavile ozemlje. Ljubljana je preplavila del Ljubljanskega barja. Med tem ko je v nižini deževalo, je pa v planinah padlo tudi nekaj snega,

katerega tudi v Ljubljani čutimo. Temperatura je močno padla. Po uradih in pisarnah so morali zakuriti.

* Ustanove mesta Ljubljane za dijake Tehniške srednje šole v Ljubljani so razpisane, in sicer šest mest za učence višjih oddelkov in štiri mesta za učence nižjih oddelkov te šole, v iznosu po Din 1.000 — (entisoč dinarjev) na leto. Pogoji so razvidni iz razglasa na občinski deski in v veži Tehniške srednje šole v Ljubljani.

* Jugoslovenska majka sklicuje redno sejo za soboto 26. t. m. ob 16. uri v damski sobi kavarnice Emone. — Načelnica.

* Premieri dveh sijajnih filmov v kinu Unionu in Slogi. Skoro dve leti bo, kar naše občinstvo ni videlo nobenega novega alpinskega filma. Vzrok temu so bile seveda prejšnje kinematografske razmere v Ljubljani. Tem večje pa je sedaj sedaj zanimanje in veselje, ko lahko poročamo, da se vrši danes po tako dolgem času v kinu Unionu premiera grandioznega planinskega filma »Izgubljeni sin« z Luisom Trenkerjem v glavni vlogi. Film bo le 4 dni na programu. — V kinu Slogi pa bo te dni doma smeh in zopet smeh. Kar 6 najpopularnejših komikov gostuje v enem samem filmu, v burki, ki se imenuje »4½ mušketirji«. V obeh kinematografih boste kot dodatna filma videli risane šaloigre s priljubljeno »Miki miško«, kar bo vsem skupaj v veliko zabavo in razvedrilo. Da imata oba kinematografa na sporedu tudi odlične najnovejše zvočne tednike in kino Sloga vrh tega še napeti film o športnih senzacijah in lovu za športnimi rekordi, naj bo le mimogrede omenjeno. Ljubljanska filmska publika bo našla tedaj v kinu Unionu in Slogi te dni

mного zabave in lepega razvedrila, skratka vse, kar si človek poželi v teh jesenskih dneh.

* II. simfonični koncert Ljubljanske filharmonije, ki bo 28. t. m. v Unionu za češkoslovaški narodni praznik pod vodstvom dirigenta L. Matičiča, prinaša v svojem sporedu dvojno zanimivosti, in to Šostakovičev simfonijo op. 10 v 4 stavkih in Osterčev »Passacaglia in koral«. Dva modernista, ki pa sta vendar vsak svet zase. Predprodaja vstopnic je pri blagajni kina Union vsak dan od 11 do 12 in od 15 dalje, tel. 22-21.

* V soboto in nedeljo vprizori naša drama tri najbolj uspele letošnje predstave, in sicer v soboto 26. t. m. zvečer izredno zabavno veseligr »Frak« ali »Od krojačka do ministra«, v nedeljo 27. t. m. popoldne ob 15. uri izvirno dramo »Direktor Čampa«, zvečer ob 20. uri pa sijajno uspelo Škvarkinovo delo »Tuje dete«. — Vse tri predstave so izven in veljajo znižane dramske cene.

* Opereta »Mam'zelle Nitouche« je zaradi svoje lahke in izredno melodiozne glasbe, svoje v resnici posrečene vsebine večno mlada. Ima velik krog starih in mladih prijateljev, ki se je zveselijo kadarkoli pride na reportoar. Naša letošnja vprizoritev bo tem zanimivejša, ker je delo v marsičem predelano in popolnoma na novo postavljeno. Denizo poje Iglčeva, Celestina Peček, majorja Zupan, oba poročnika Franc in Jelnicar, vojak Loriot bo Plut, odnosno Rus, predstojnica samostana Juvanova, obe igralki Španova in Cankarjeva, gledališkega ravnatelja Bratina in režiserja Simončič. Režiser je Kreft, dirigent Raha, inscenator inž. Franc, prevod je Klopčičev. Premiera »Mam'zelle Nitouche« bo drevi kot izven predstava.

Maribor

NARODNO GLEDALIŠČE

Petek 25. oktobra: Zaprt.

Sobota 27. okt. ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«.

Red B.

Nedelja 27. okt. ob 20. uri: »Medvedji ples«.

* Javna Borza dela, podružnica v Mariboru ima na prodajo pravilnike o zaposlovanju tujih državljanov.

* Izredni občni zbor podružnice Narodno-strokovne zveze v Mariboru, ki je bil določen za nedeljo 27. t. m., je preložen na nedoločen čas.

* Odkritje spomenika tragično umrlemu Avgustu Kelnariču bo v nedeljo 27. t. m. ob 11. uri na Magdalenskem pokopališču ob sodelovanju pevskega in godbenega društva.

* Dve tatvini. Neznani žepar je včeraj na Glavnem trgu izmaknil ženi poštnega uradnika Zak Antoniji med nakupovanjem iz košarice ročno torbico s 150 Din. Ker je bila ročna tor-

bica popolnoma nova, trpi Žakova 250 Din škodo. — Iz spalnice pa je ukradel neki dolgoprst-než povsem nove 450 Din vredne gojzere Josipu Gosaku, ključavničarskemu pomočniku v Langusovi ulici.

* Z avtom v brzojavni drog. Včeraj popoldne je vozil s tovor. avtom posestnik Jerenc iz Pesnice proti Mariboru. V bližini Košakov pa je nameraval prehiteti nekega voznika. Krenil je preveč na desno stran ter se z vso silo zaletel v brzojavni drog. Avto je precej poškodovan, Jerenc sam pa je odšel z zdravo kožo.

* Drava zopet narašča. Zaradi neprestanega deževja je Drava te dni močno narasla in doseglja več ko meter nad normalo.

* Grajski kino. Danes šlager našega podjetja »Raj na zemlji«. Simfonija dunajskega valčka. — Velefilm »ABESINJA 1935« bomo predvajali v kratkem v našem kinu.

* Kino Union. Danes izborni in veseli film »Dunajski valček« s Pavlom Hörbigerjem.

Celje

□ Kakšni in čigavi interesi bodo prodrli pri dobavi elektrike. Predvčeršnjim je k novemu županu celjske občine g. Mihelčiču prispela iz Velenja deputacija rudarjev s prošnjo, da bi se naj s pričetkom novega leta 1936. dosežanja pogodba nabave električnega toka v Celju falksi elektrarni odpovedala ter da bi se nova pogodba sklenila z velenjsko elektrarno, od koder bi bil tok mnogo cenejši. Na ta način bi se torej močno zmanjšala nevarnost za obstoj velikega števila rudarjev in njih bednih družin v Velenju. Kakor je znano, porabi Celje in zlasti močno razvita industrija, jako mnogo električnega toka, sedaj pa se nudi lepa prilika, da bi se nova pogodba sklenila pod ugodnejšimi pogoji. Naj omenimo, da je celjska cinkarna tako pogodbo na lastno pest že sklenila in je prvi korak v tem pogledu že storjen. Kako pa bo z ostalimi, smo radovedni. Ali bo namreč zmagal interes velenjskih rudarjev in želja vsega prebivalstva celjske kolone, ali pa bodo pri tem nadvladali zopet kak drugi interesi, o čemer pa bomo seveda še poročali.

□ Pohištvo na dežju. V Razlagovi ulici se nudi mimoidočim zanimiv prizor. Na dvorišču hiše nekega uglednega gospodarstvenika je razloženo ravno pohištvo nekega delavca, katero že več dni neusmiljeno pere dež. Kakor smo ugotovili, je bilo siromaku odpovedano stanovanje in pohištvo sodno deložirano. Izvedeli pa smo, da bi se bilo mogoče nuditi kako majhno podstrešje, kamor bi siromak lahko spravil vse svoje imetje. Sicer se nam pa zdi čudno, da je sodišče izvršilo deložacijo na tak način in da ni zahtevalo, da se stavi na razpolago prostor, kamor bi se spravilo pohištvo.

□ Ali je to čut socialnosti? Nekj inozemski državljani, ki stanuje v Mariboru, je lastnik rudnika Zbelovo pri Poljčanah. V tem rudniku je zadnje čase bil zaposlen neki tukajšnji delavec, ki pa je bil včeraj odpuščen. Zadnjih 28 dni ni dobil sploh nobene plače, ob izpustu le 70 Din akontacije, češ, ostalo bomo izplačali, ko bomo imeli denar. S temi 70 dinarji naj odpuščen delavec sedaj plača za tri tedne hrano za nazaj, če hoče pošteno oditi in si poiskati drugega dela, ali pa pomnožiti armado lačnih in brezposelnih? Iz izpiska, katerega nam je pokazal odpuščen delavec, smo po naših informacijah videli, da je odtegljal pri delavcih mnogo višji kot je po pravih bratovskih skladnih dopuščeni, zaradi tega mislimo, da bi Rudarsko glavarstvo napravilo delavstvu veliko uslugo, če bi pregledalo poslovanje rudnika, kakor tudi, če se odtegnjeni prispevki delavstva tudi vplačujejo v tozadevne blaginje.

□ Kino »Union«. »Mlada srca, mlada ljubezen«. Drama iz življenja mladih ljudi. V glavnih vlogah Vaša Jalovec in Jarmila Berankova.

□ Društvo hišnih posestnikov za Celje in okolico opozarja vse svoje članstvo na razglas davčne uprave, da je treba vložiti prijave za zgradarino za leto 1936 od 16. oktobra do 14. novembra 1935 pri pristojni davčni upravi. Društvo obenem sporoča, da bo v ta namen od 28. oktobra do 6. novembra 1935 v društveni pisarni Celje, Razlagova 8 (prilijče levo) članom na razpolago strokovnjak v davčnih zadevah, ki bo od 8. do 12. ure dopoldne po natančnih predpisih sestavljal prijave članom, če prinesejo seboj vse potrebne podatke in tiskovine.

Ptuj

JČ liga v Ptuj bo proslavila državni praznik Češkoslovaške republike z javnim predavanjem, ki ga bo priredila s ptujskim sokolskim društvom v soboto 26. t. m. ob 20. uri v Prosvetni dvorani »Mladike«. Predaval bo gimnazijski ravnatelj dr. Kovčič: »Prekratni dnevi leta 1918 v Pragi«. Vstop k predavanju je prost. — V ponedeljek 28. t. m. ob 19. uri pa bo v IV. razredu gimnazije sestanek interesentov za pouk češkega jezika.

S kolesa je padel. Plohl Martin, 37letni železniški uslužbenec, se je peljal s kolesom na obisk k svojemu očetu k Sv. Bolfenku pri Središču. Med potjo je zavozil na občestni kamen. Padel je s kolesa in si zlomil ključnico desne roke.

S kolo ga je po glavi. Ko je šel Emeršič Alojz, 27letni posestniški sin iz Gradiša, v ponedeljek zvečer iz zidanice domov, ga je nenadoma napadel iz zasede neznan moški in ga udaril s kolo po glavi. Obležal je v nezavesti in so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Breobziren kolesar. Ko je šel v četrtek Valenko Stanko, 10letni posestniški sin iz Male vasi, v šolo k Sv. Majeti, je pridrvel za njim neznan kolesar, ki ga je podrl na tla. Fant je obležal z zlomljeno nogo. Kolesar se za svojo žrtev ni zmenil in je pobežnil.

Dobro! vas

Koncert, 20. t. m. je bil v Narodnem domu koncert Slovenske prosvetne zveze. Dvorana je bila prenapolnjena. Zbrano je bilo vse, inteligenca, kmet, delavec. Občinstvo sta pozdravila v navdušenih besedah dr. Cvitar in ing. Tišler. — Pri koncertu so sodelovali podjunjski pevski moški in mešani zbori iz Železnice Kaple, St. Lipša, St. Petra, Škocijana, St. Vida, Galicije in Pliberka, poslednji v narodnih nošah, ter dva tamburaška zbora. V splošno priznanje občinstva so pevski zbori izvajali koroške narodne pesmi in druge težje skladbe ter želi vsestransko pohvalo. Tudi tamburaška zbora sta s svojimi točkami mnogo prispevala k pestremu sporedu. Poslušalci so bili nad tako dobro uspelim koncertom kar iznenadeni in navdušeni. — Zato tembolj gojimo našo narodno pesem, saj je baš ona, ki nas najbolj združuje in zbližuje ter izraža bitnost slovenskega življa na Koroškem. — Žal pa prireditelj ni potekla brez incidenta. Ko se je namreč večje število pevk in pevcev zbralo pri Maleju, jih je prišlo izzivati več najetih zagrizencev, ki so pevce in pevke na nedostojen način psovali in neko pevko celo do krvi ranili. Vsa čast našim fantom-pevcem, ki so se navzlic vsemu popolnoma mirno zadržali ter s tem dosegli, da ni prišlo do še hujšega.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Velike dogodke vedno izrabi tudi moda. Slika kaže manekina na modni reviji pri dirkah v Long Champsu pri Parizu s plaščem po abesinskem vzoru. Pravijo, da so gledalci bili navdušeni za to novost.

Bogati starček Korošec zavratno umorjen

Maribor, 24. okt.

Kakor smo že poročali, je prišel 15. t. m. v družbi brezposelnega delavca Franca Perša v Maribor 76letni posestnik Franc Korošec iz Petrovce, ki je imel opravke na tukajšnji sodnji. Naslednjega dne pa ga ni bilo k razpravi in njegov spremljevalec Perš je sodniku povedal, da se je od Korošca prejšnji večer poslovil v gostilni in ga od takrat ni več videl. Starček se tudi na svoj dom ni več vrnil in sumili so, da je postal najbrže žrtev zločinske roke. Korošec je namreč prinesel s seboj v Maribor okoli 20 tisoč dinarjev.

Kot smo pa izvedeli danes, je Drava pri Sv. Martinu niže Ptuja naplavila truplo starčka brez suknje in klobuka, kmetiško oblečenega z malo sivo brado. Utopljenec ima na glavi veliko zevajočo rano in več manjših ranic. Domneva se, da je to skrivnostno izginuli Korošec, ker popis odgovarja podatkom, ki jih imajo o starčku. Na kraj je odšla ptujška sodna komisija, kjer bodo starčka obducirali in ugotovili njegovo identiteto.

Lažni policijski agent se je v zaporu obesil

Maribor, 24. okt.

Včeraj popoldne se ga je Franc F., 43let stari mesar na Teznu, preveč nalezl. Proti večeru, ko je bil že prav razigrane volje, je pričel razgrajati in se ponašal, češ, da je policijski agent. Možu postave pa se je zdel »agent« kar nekam sumljiv ter ga je aretirat.

Na policiji so dognali, da je »agent« mesar Franc F. iz Tezna. Obdržali so ga v policijskih zaporih v celici za pijance. Možakar je res okoli 23. ure zaspal, naker je zaslišal stražnik ropot iz njegove celice, kot bi nekdo udaril z nogo ob vrata. Pogledal je skozi linco in zagledal »agenta« visečega na vratih celice. Ko je vrata odprl, je Franc F. telebnil na tla. Okoli vratu je imel zadrgnjeno vrstico iz svojih čevljev. Ker je obesenec še živ, ga je stražnik pričel z umetnim dihanjem »obujati« k življenju. Njegov trud ni bil brez uspeha. Po nekaj minutah je samomorilni kandidat pogledal in pričel škripati z zobmi in vpiti, naj ga ubijejo. Čez čas pa se je Franc pomiril, ker so ga že izpred nebeskih vrat potegnili nazaj, in je izpovedal, da sploh ni imel namena obesiti se, temveč da si je privoščil le majhno zabavo. Za to zabavico pa bo prejel seveda tudi nagradico.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

25. okt. petek: zaprt.

26. okt. sobota: Frak ali od krojačka do ministra. Izven. Znižane dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri

25. okt. petek: Mam'zelle Nitouche. Premijera. Izven.

26. okt. sobota: Faust. Izven. Znižane operne cene.

Radio

Petek, 25. oktobra.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura, govor in deklamacija. 12.00 koncert balalajk (plošče), 12.45 vreme, poročila, 13.00 čas, obvestila, 13.15 reproducirana glasba, 14.00 vreme, borza, 18.00 ženska ura o kozmetiki (dr. A. F. Ferencak), 18.20 kmečki orkestri (plošče), 18.40 življenje naših tekstilnih delavcev (F. Pernišek), 20.00 prenos iz Zagreba, 22.00 čas, vreme, poročila, spored, 22.15 Citraški trio »Vesne«.

Gospodarstvo

Poglavje o denarni krizi

Kako io je rešila tužina?

Pred nedavnim smo na tem mestu objavili razmišljanje o vprašanju kreditnih odnosov med dolžniki in upniki, kar je prav za prav samo eno izmed poglavič splošne denarne krize. O posameznih ukrepih proti denarni krizi smo svojčas že poročali, danes posnemamo iz septembrske številke »Zadružnega vestnika« zamislive podatke o tem, kako so v posameznih državah reševali denarno zadrego.

V Nemčiji je ob navalu vlagateljev leta 1930. vlada najprej proglasila 14 dnevno zaporo bančnih blagajn. V tem času so morali denarni zavodi prečistiti svoje bilance, da so videli, koliko zgub imajo. Nato je državna Golddiskontna banka vplačala oni del kapitala, ki so ga banke odpisale za pokritje zgub in sicer v obliki posebnih založnic. Tako sanirane banke so pričele zopet poslovati, kar je bilo tem lažje, ker je država prevzela jamstvo za njihove vloge. Sedva je država postavila pri bankah tudi nadzorne organe z dalekosežnimi pravicami. Uspeh te akcije je bil popoln, ker je samo 1% vlagatelj dvignilo svoj denar v obliki založnic.

Kot nadaljnji ukrep so konec leta 1932. ustanovili z denarjem Golddiskontne banke poseben Akzeptbank in Bank für Deutsche Industrielobligationen ter Deutsches Finanzierungs Institut in Tilgungskasse für gewerbliche Kredite, kateri zavodi so prevzeli od privatnih denarnih zavodov najprej dolgoročne, nato pa tudi srednjeročne industrijske in obrtniške kredite.

Za zadruge so ustanovili pomožen zavod z imenom Mobilisierungskasse, ki je prevzel dolgoročne in srednjeročne zadružne kredite.

Celokupna sredstva, ki jih je dala država tem zavodom, so znašala 5,5 milijard Mark (skoraj 70 milijard dinarjev) in sicer ena tretjina v gotovini, dve tretjini pa v državnih vrednostnih papirjih.

Končno je država izdala nove stroge zakone o denarnih zavodih, ki jamčijo za uspešno delo v bodoče.

Poleg znanega Ostthilfe zakona, po katerem je dala država kmetijstvu na razpolago 100 milijonov Mark v gotovini, 500 milij. Mark pa v 4% obveznicah, je bil izdan julija 1933 zakon o ureditvi kmetijskih dolgov. Cilj tega zakona je bil vzpostavitev rentabilnosti v kmetijstvu, to predvsem z odlogom plačil in znižanjem obrestne mere. Zakon dovoljuje individualno zaščito. Pri vsakem zadolžencu prouče, če je s prodajo dela posestva v stanju plačati dolgov; prouče pa tudi, če se je dolžnik potrudil, plačati dolgov brez odprodaje zemlje. Šele potem odloči, če mu priznava zaščito ali ne. To velja predvsem za veleposestnike, ki naj z odprodajo odvisne zemlje in drugega »nekmetijskega« imetja plačajo dolgov. Mali in srednji kmetje so pa vsi zaščiteni.

Avstrija je takoj po izbruhu krize prevzela največjo in najbolj ogroženo banko »Kreditanstalt für Handel und Gewerbe« ter jo sanirala, odnosno prevzela tudi jamstvo za njene vloge. V ta namen je žrtvovala 1100 milijonov šilingov (skoraj 9 milijard dinarjev). Poleg tega je položila pri Narodni banki 180 milijonov (skoraj 2 milijardi Din) za ustanovitev Revizijske in posvetovalne družbe, ki naj skrbi za sanacijo in pravilno poslovanje denarnih zavodov. Ta družba je takoj prevzela in v gotovini plačala vse dobre in deloma tudi dubiozne terjatve denarnih zavodov. Dubioze naj se amortizirajo v teku 15 let iz tekočih dobičkov denarnih zavodov.

Na ta način je bilo poslovanje denarnih zavodov kmalu normalizirano.

Italija je takoj v začetku krize odredila, da je Družba za finansiranje industrije prevzela industrijske kredite največje banke v iznosu 4 milijard lir. Petino tega zneska je prejela banka v gotovini, štiri petine pa v državno garantiranih obveznicah. Poleg tega je država ustanovila s kapitalom 650 milijonov lir dva zavoda, ki sta prevzela zamrznjene kredite denarnih zavodov.

Češkoslovaška je žrtvovala 3 milijarde Kč (okrog 5 milijard dinarjev) za ohranitev in sanacijo denarništva. Poleg tega je ustanovila s kapitalom 600 milijonov Kč Reeskontni zavod, ki naj skrbi za likvidnost denarnih zavodov.

Že preje je modernizirala denarniško zakonodajo, ustanovila sanacijske fondne, ki se tvorijo iz dela letnih dobičkov denarnih zavodov, in postrila kontrolo in odgovornost funkcionarjev denarnih zavodov.

Bolgarija, ki jo vedno navajamo kot državo, ki je najbolj radikalno sanirala dolžnike, je ustanovila poseben zavod za državno posredovanje med dolžniki in denarnimi zavodi, ki plačuje zgube, ki jih utrpe denarni zavodi pri sanaciji dolžnikov.

Za kritje zgub, oziroma odpisov je uvedla Bolgarija poseben davek, ki ga bo pobirala 15 let in znaša na leto 220 milijonov Levov, skupaj v 15 letih torej 3300 milijonov Din.

Kakor smo že poročali, so v Bolgariji odpisali od dolgov malim kmetom do 50%, večjim manj, ostalim stanovom še manj. Z zgoraj omenjenim davkom je država prevajala breme razdolžitve na vso državo in ne samo na upnike.

Iz navedenih primerov vidimo predvsem sledeča dejstva:

1. Denarna kriza se je pojavila povsod in ne samo pri nas, kar dokazuje, da vlada povsod velika kriza, ali pa da tudi drugod niso — boljši gospodarji, kakor pač kdo želi ocenjevati vzroke denarne krize. Res je eno in drugo, saj so krize »delo človeških rok«.

2. Povsod so smatrali, da je normalno funkcioniranje denarnega trga eden glavnih pogojev za ozdravitev gospodarske krize, zato so nemudoma podvzeli potrebne mere za ozdravitev denarništva — razen pri nas.

3. Povsod so vzele vprašanje v roke države, pravilno sodeč, da se tiče vse javnosti in da je povzročeno vsled splošnih gospodarskih razmer in veljavne kapitalistične reda.

4. Povsod so reševali to vprašanje kot celoto — razen pri nas — in

a) poskrbeli za sredstva iz javnih virov, da se denarništvo sanira;

b) reformirali denarništvo tako, da v bodoče ne bo več zabredlo v težave.

Pri nas smo od vsega začetka opozarjali merodajne činitelje na potrebo enakih ukrepov, vendar spoznanje dejanskega položaja in potreba tako počasi prodira, da denarne krize doslej niti polovičarsko še nismo rešili.

3. Prepovedano je prodajalcem zahtevati višjo ceno, kakor jo predstavlja običajni in dovoljeni trgovski čist dobiček; v nobenem slučaju pa ne sme biti ta večji od 25%.

Poljedelci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, so izvezti od te določbe.

4. Večkratna preprodaja (verižna trgovina) in nečista spekulacija, ki namerja podražiti cene življenjskih potrebščin, je prepovedana; enako kupovanje na trgih in semnjih zaradi preprodaje v istem kraju, v času, dokler traja semanj dan.

5. Kupovanje življenjskih potrebščin od onega, ki jih nese na trg, na poti do trga z namenom, da bi ne prišle na trg, ali da bi jih bilo malo in da bi jih kupec sam lahko drago prodal, ni dovoljeno; ravno tako ni dovoljeno ponujanje cene, ki je višja od tržne cene, ako si kupec s tem namerava zagotoviti nabavo najnujnejših potrebščin ali, da bi si od slej zagotovil prvenstvo pred drugimi kupci.

6. Kazniva dejanja po gori označenem zakonu se kaznujejo z zapornimi in denarnimi kaznimi ob enem in sicer s zaporom od 1 meseca do 6 mesecev ter z globami od 5000 in 10.000 dinarjev. Razen tega se more v gotovih slučajih odvzeti blago, ki je predmet kaznivega dejanja, v korist fondu za prehrano siromakov, dotičnim osebam pa prepovedati poslovanje začasno ali za trajno.

Za sojenje so pristojna sodišča.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 24. oktobra. Pšenica: Bačka 154 do 157-50, Bačka ladja Tisa in Begej 165—167-50, Slavonska 160—162-50, Sremska 157-50 do 160, Banaška 154—160. Vse je 78 kg in 2%. Oves: neizpremenjeno. Rž: ne notira. Ječmen: neizpremenjen. Koruza: Bačka in sremska 101—103, Banaška 101—102. Moka, Fižol, Otrubi: neizpremenjeno. Tedenca neizpremenjena. Promet srednji.

Sokolstvo

Kmetske sokolske čete

Z velikim zadovoljstvom moremo ugotoviti, da se sokolska misel prav lepo širi po našem podeželju. Pred ustanovitvijo Saveza SKJ so bile sokolske čete na deželi prav redke, izvemši nekaj čet v Sokolski župi Mostar. Z ustanovitvijo SKJ pa se je pričela sokolska misel prav lepo širiti. V naši banovini smo imeli na deželi povečini že samostojna sokolska društva, sokolskih čet nismo poznali. Ker pa je sokolska misel začela tudi naše podeželsko ljudstvo, so pričele naše župe ustanavljati tudi Sokolske čete. Sokolska četa je edinica, ki spada pod okrilje matičnega društva, ki skrbi za uspešen razvoj čete.

Ustanovitev sokolske čete se more izvršiti edinole v sporazumu z matičnim društvom, s predhodnim odobrenjem Sokolske župe. Brez dovoljenja župe ni dovoljno podvzeti nobenih korakov za ustanovitev čete. Vsakdo, kdor hoče ustanoviti sokolsko četo, mora dobro poznati prilike v dotičnem naselju, posebno pa mora ugotoviti, če je dovolj sposobnih ljudi, ki bodo mogli uspešno voditi sokolsko delo v četi. Kakšen je namen sokolskih čet na deželi? Poleg telesnih vaj, ki so za podeželskega človeka prav tako potrebne kakor za meščane, imajo sokolske čete še svoj poseben pomen. Ko so čete ustanovljene, predstavljajo organizirane in močne edinice, s katerih pomočjo se more izvršiti vsako resno delo v kulturnem in gospodarskem pogledu.

V gospodarskem pogledu bi mogli navesti — žal, da nam ne dopušta prostor, ogromno delo Sokolske župe Mostar. Ravno v tej župi se je gospodarski položaj kmetskega naroda s pomočjo sokolskih čet močno dvignil. Umnejše obdelovanje zemlje, umnejša živinoreja, sadjarstvo, asanacija vasi, vse to se je izvršilo v župi Mostar edinole s pomočjo Sokolstva.

Na naši deželi imamo že lepo število kmetsko-prosvetnih organizacij, ki se vsestransko razvijajo, mnogi njihovi člani in članice so tudi aktivni sokolski delavci, vendar bi želeli, da bi se vsa ta ogromna masa kmetskih kulturnih pionirjev posvetila tudi nesebičnemu sokolskemu delu. Naša iskrena želja je, da naša kmetska mladina ustanovi v vseh krajih tudi sokolsko četo, ki bo krepka opora našemu kmetske-

mu narodu. Naj že vendar enkrat izginejo predsodki, da Sokolstvo na deželi ni potrebno. Poglejmo samo naše brate in sestre v župi Mostar, pa bomo videli, koliko koristnega dela so izvršile sokolske čete za povzdigo našega naroda.

Za naše kmete torej ni posebnega izjemnega stališča v Sokolstvu, vendar pa moramo težiti za tem, da bo sokolska vzgoja taka, ki bo najbolj odgovarjala vsem našim načelom in da se v nobenem primeru ne odstopa od osnovnih sokolskih načel in dolžnosti, ki jih mora prevzeti nase vsakdo, ki hoče, da bo dober Sokol. Zato želimo, da se Tyrševa sokolska ideja razširi med ves naš narod, ki bo imel od nje samo korist. Bratje in sestre na deželi v sokolske vrste za močno in edinstveno Jugoslavijo! Zdravo!

J. H.

= Sport =

Nogomet na Rakeku

SK Javornik (Rakek) : SK Litija 12:4 (6:3). Lep uspeh domačega moštva, ki se je letos prepozno zdramilo. Deževno vreme je igrišče zelo pokvarilo, zato pa je bilo tem večje veselje občinstva, kako so domači igralci s sigurnostjo zabijali gol za golom. Posameznikov ni omenjati, ker so vsi dali svoje najboljše. Tudi gostje niso bili nič manj agilni, zelo disciplinirani in simpatični sportniki. Toda igrali so preveč raztrgano. Posamezniki niso mogli resno ogrožati solidne obrambe Javornika. Priznati je treba, da sta spolek teren in žoga povzročila marsikateri gol, ki drugače ne bi obsedel.

Sportni drobci

Zagrebske »Novosti« poročajo, da so zagrebški klubi, t. j. Hašk, Concordia in Gradjanski sklenili, da ne bodo več nastopali na kvalifikacijskih tekmah in sicer iz finančnih razlogov. V Zagrebu pričakujejo, da se jim bodo priključili še splitski Hajduk in sarajevska Slavija.

Organizatorji berlinske olimpiade bodo ta teden obiskali Beograd in Zagreb. Prispeli bodo z avionom iz Aten preko Sofije. V Jugoslaviji se bodo mudili več dni. V Ljubljano jih pa ne bo.

BSK bo odigral še ta mesec par tekem v Švici in Franciji, nato pa odpotuje na težko preizkušnjo na Škotsko. Beogradjani naj bi odšli na turnejo pojačeni z nekaterimi igralci drugih klubov.

Turčija : Sov. Rusija 2:2. Druga repr. nog. tekma med Turčijo in Sov. Rusijo je končala neodločeno, dočim so Rusi v prvi zmagali z 2:1.

Ruski rekord v skoku ob palici je izboljšal N. Osolin v Moskvi na 4.15 m in je že preje popravil stari rekord Rajevskega od 4.08 na 4.10 metra.

Ameriški plavalci gostujejo v Nemčiji. Kiefer je postavil na 100 m hrbtno nov svetovni rekord s časom 1:07 min.

Proti previsokim cenam

Kr. banska uprava razglašja: Opazilo se je, da so cene nekaterim življenjskim potrebščinam še vedno nesorazmerno visoke, drugim pa se celo neupravičeno zvišujejo.

Zato objavlja kraljevska banska uprava v vednost in ravnanje, da sta še vedno v veljavi zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1921. Uradni list št. 6/5 iz leta 1922, kakor tudi pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 7. septembra 1922, Uradni list št. 311/99.

Zato se poslovni krogi in prebivalstvo opozarjajo na določbe tega zakona in pravilnika, od katerih se naslednje določbe izrecno navedajo:

1. Vsakdo, ki prodaja življenske potrebščine na debelo ali na drobno, mora označiti cene posameznih predmetov, zlasti onih, ki so izstavljeni v trgovini in pred njo, tako, da jih vsakdo lahko razločno vidi. Za življenske potrebščine se po gori označenem zakonu smatrajo razen človeške in živalske hrane tudi obleka, obutev, kurjava, razsvetljava, kmetijsko orodje, zdravila in drugi predmeti nujne potrebe, kakor tudi material za njih izdelovanje. Lüksuzni predmeti so izvezti.

Kmetijski pridelovalci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, pa niso obvezni označevati cen.

2. Prepovedano je kupičenje življenskih potrebščin z namenom, da bi se blago vzelo iz prometa in s tem zvišala njegova cena.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 24. oktobra. Amsterdam 2971-72 do 2986-32, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj 736-33—741-39, Curih 1424-22—1431-29, London 214-98—217-03, Newyork 4345-72—4382-04, Pariz 288-75—290-19, Praga 181-19—182-30, Trst 355-03—358-11.

Curih, 24. oktobra. Beograd 7—, Paris 20-2775, London 15-1325, Newyork 307-625, Bruselj 51-7750, Milan 25—, Madrid 42—, Amsterdam 208-65, Berlin 123-50, Dunaj 56-25, Stockholm 78—, Oslo 76—, Kopenhagen 67-55, Praga 12-73, Varšava 57-8750, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-6675, Buenos-Aires 0-8375.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Zagreb, 24. oktobra. 7% invest. posojilo 76—77—76—77, Vojna škoda 355—357—360, okt., nov., dec. 353—356, 4% agrarne obveznice 42-50—44-50, 7% Blerovo posojilo 67-50—68—68, 8% Blerovo posojilo 75 n, 6% beglučke obveznice 61—61-50—61-50, Narodna banka 5700—5850, Agrarna priv. banka 222 do 226, Dunaj-Zagreb 850—860—855, Dunaj-Beograd 852-84—842-84, Grčija-Zagreb 27-65 do 28-35—28, Grčija-Beograd 28-35—27-65, Priv. klir. London-Zagreb 243-34—244-94—244-14, Priv. klir. London-Beograd 244-30—242-70, Priv. klir. Madrid-Zagreb 568—578—573, Priv. klir. Madrid-Beograd 572-50 tr, Trboveljska 100 denar, Izis 40 blago, Sečer Osijek 120 denar

INSERIRAJTE
v dnevniku
»GLAS NARODA«
prodaja
»Inko Podobnik«
Tržaška cesta št. 16
Telefon 33-13

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja »tane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakmah. Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

TRGOVINO KUPIM — ali vzamem v najem v mestu ali na deželi s 1. januarjem 1936 ali pozneje. Promet najmanj Din 25 do 30.000 mesečno. Plačam v gotovini ca. Din 40.000 v hranilnih knjižicah Din 20.000 — eventualno višjo zalogo po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Sigurno 30«.

ZA OTVORITEV modnega salona išče izurjena krojačica z večletno prakso in pravico na koncesijo družabnika ali družabnice s kapitalom po dogovoru. Ponudbe pod »Uspeh sigurne« na upravo lista.

RISALNO ORODJE (Reisszeug) za gradbeno tehniko v dobrem stanju kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Tehnika 20«.

STANOVANJE po možnosti trisobno v bližini Tržaške ceste iščem za 1. november. Ponudbe z navedbo cene na upravo pod »Trisobno stanovanje«.

Ne bodite v skrbeh

glede prodaj in nakupov

- „ stanovanj
- „ služb
- „ posredovanj kapitala
- „ posojil
- „ raznih informacij

ker Vam vedno učinkoviti

MALI OGLASI

„GLASA NARODA“

ki je najcenejši in zato

najbolj čitan dnevnik

vse preskrbe

Posetne karte, vabila, vstopnice itd. najhitreje in najceneje izdeluje

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

Lastna knjigovoznica — Rototisk — Umetniški tisk

Telefon 25-52

Smrtna obsodba v Addis-Abebi

V Abesiniji je obsodba na smrt pridržana cesarju. Na smrt obsojene vklenejo v težke verige in jih odvedejo na morišče.

V Addis-Abebi je to posebna hiša, ki stoji med drevjem pod klanecem. Kadar ženo koga tja, se gneto silne ljudske množice za obsojenecem. Vmes so tudi njegovi sorodniki. Po neki stari postavi o krvni osveti mora namreč prevzeti rabljevo vlogo kak sorodnik na smrt obsojenega zločinca.

Pred izvršitvijo smrtnih kazni nastane še živahno barantanje. Obsojenec se še namreč lahko reši, ako plača zahtevano odkupnino. Značilno za Abesincev značaj pa je dejstvo, da obsojenec navadno noče plačati, kolikor od njega zahtevajo, ampak skuša odkupnino zbiti kolikor mogoče navzdol. Niso pa tudi redki primeri, da pozajanja ne obrode sporazuma in se zdi kljub popustu odkupnina obsojencu še vedno previsoka. Tedaj ta območje in se mirno da privezati na velik leseni križ, kjer brezbržno čaka, kdaj poči iz odprtine v nasprotni steni smrtonosni strel. Tako torej doslovno gleda smrti v žrelo.

Zgodi se pa tudi drugače. So obsojenci, ki bi se radi odkupili, pa jim manjka denarja. Pri takih sodišče včasih izvršitev smrtnih kazni odloži pod pogojem, da v določenem roku naberejo toliko, kolikor pač znaša odkupnina.

Tak na smrt obsojeni berač se že na zunaj loči od navadnih prosjakov. Sicer mu ne visi nad glavo meč, pač pa med beračenjem nosi na glavi precejšen kamen in mora paziti, da tovor ostane v ravovesju, ker mu nikakor ne sme zdrkniti na tla. Razume se, da taki berači zlasti pri tujcih, ki prihajajo v mesto, in posebno pri evropskih obiskovalcih abesinske prestolice vzbujajo zanimanje in sočutje, radi česar se jim pogosto posreči pravočasno zbrati potrebni znesek.

Kakor je ta običaj za pojme belopoltega človeka čudaki in skoraj nepojmljivi, ima vendar tudi nekaj dobrega na sebi: Vprava ta šega v Abesiniji onemogoča — justični umor, ki je še vedno hud madež v pravosodju evropskega kulturnega kroga.

sicer pa popolnoma mirujejo, dokler pijanost ne mine.

Podobne pijance najdemo tudi med metulji in v drugih živalskih krogih. Zato niti samskim evičkarjem ni treba biti nikoli v skrbeh, da bi kdaj ostal brez dostojnih — potomcev.

Umetnikov sin

Sin je redkokdaj podeduje po očetu genialnost. O tem se je temeljito prepričal skladatelj Blangini, ki je prišel v Milan, da bi obiskal tamkaj živečega Mozartovega sina. V kolikor pa je upal, da bo v sinu tega velikega skladatelja spoznal očetu enakovrednega glasbenega velikana, se je pač temeljito vstrel.

»Po moji glasbi me vprašujete?« se je prijazno nasmehnil Mozartov sin. »Izvolite, prosim, tole je moja muzika.« S temi besedami je vzel iz žepa nekaj zlatnikov in jih vrge na mizo, da so zazveneli. »Moje glasbeno razumevanje sega samo na to polje.

Izenadeni Blangini, ki se je nadejal vse drugačne glasbe, jo je po tem razočaranju takoj odkuril.

Za Jašo vinca ruinega

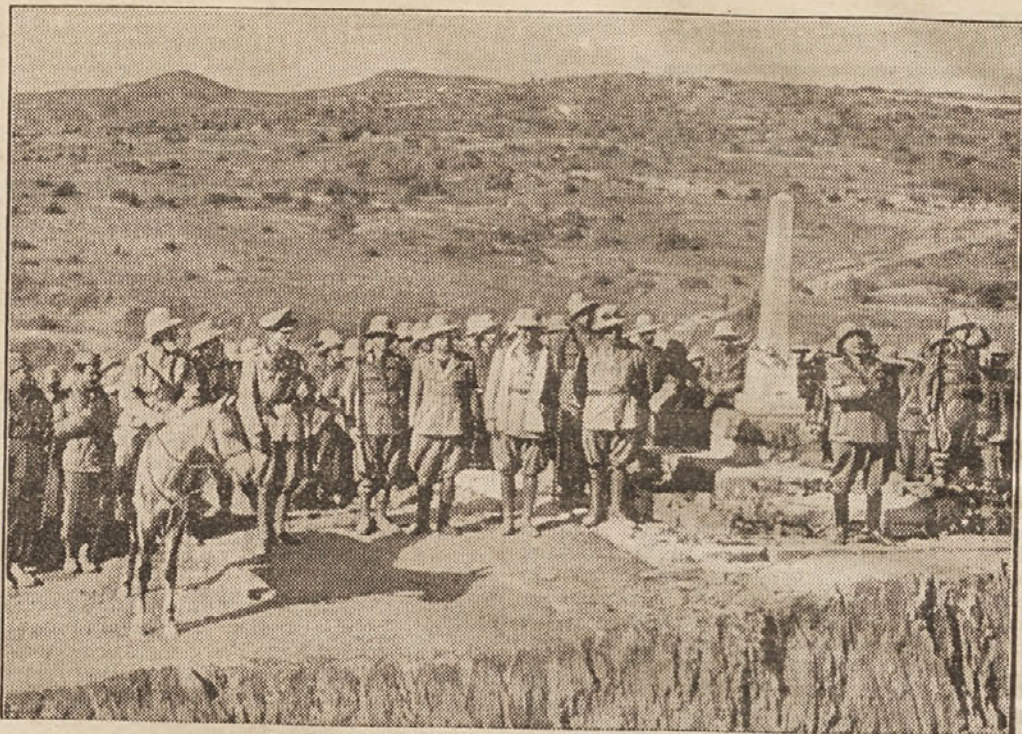
Našim evičkarjem in dalmatinčkarjem v pouk in tolažbo bodi povedano, da ni človek edino bitje, ki rado malo pregloboko pogleda v kozarec. Prijatelji opojnih pijač imajo precej zaveznikov zlasti med žuželkami. Te seveda ne premorejo kozarcev, vendar pijejo in se tudi rade opijejo.

Med take bohême spadajo mravlje. Naloga njih krilatih matic ali kraljic je pač samo v tem, da se množi zarod. Dela nimajo nobenega, celo hrano jim mravlje-delavke poprej skrbno prežvečijo, da se kraljice laže maste. Med jedjo pa zadaj izločajo iz trupa sok, ki je za mravlje opojen.

Delavke se tedaj zgneto okrog kraljice in hlastno srkajo to izločino, dokler se ne upijajo. Nato motoviliho križem in končno obnemoglo obleže. Nekatere se zleknejo tesno na zemljo, druge se kam skrijejo, se naslonijo z glavo na steno in si s prednjim parom nog zakrijejo oči. Dihanje je v tem stanju močno pospešeno,

Slika kaže dva abesinska kneza, ki sta se udala s svojimi četami Italijanom (levo). Suženjsko se klanjata pred generalom De Bonom (desno). Fotografirali so ta prizor takoj po padcu Aksuma.

Po zavzetju Adue so Italijani priredili v mestu veliko slavlje zmage. Ob tej priliki so odkrili spomenik v čast Italijanov, ki so l. 1896 padli za domovino v veliki za Italijane izgubljeni bitki pri Adui. Na spomeniku je napis: »Mrtvi pri Adui so masčevani«. Slika kaže spomenik in generala De Bona levo na konju med slavnostjo.

Kultura

Magister Johannes in njegova vera

Legenda v treh dejanjih. Spisal Jakob Špicar

Ker je že tradicija taka, da naši odri za praznik Vseh svetih mislijo, da morajo igrati kaj žalostnega, se je uprizarjala povsodi in še celo na Dunaju, pa tudi pri nas stara, znana igra »Mlinar in njegova hči«. Lanj je Jakob Špicar dobil od voditelja nekega diletantskega odra pobudo, naj napiše kaj primerne za ta čas, da bomo imeli domačo igro in da bomo lahko odločili »Mlinarja« v arhiv vsaj za nekaj časa. — Težko je pisati priložnostne stvari, posebno če jih javnost smatra za priložnostne in misli, da za druge prilike in v splošnem niso prikladne. Zato se je Špicar odločil, da napiše igro, ki bo uporabna vselej, ki pa ima tako snov, da se prilaga času, ki zahteva resnega reportarja. To je bil povod, da je napisal legendo, dasi bi bila iz snovi lahko nastala zgodovinska drama. Mogoče bo našim odrom ustrezno, ako ne, potem pa naj pride spet »Mlinar«, ki je star že nad 100 let in naj jih doživi še sto, če je ljudska duša navdušena zanj.

Magister Johannes ima tri učence, kristjane, ki pa pripadajo vsak drugi veroizpovedi. Vsi ga kot učenjaka visoko cenijo, ne glede na to, da se ne strinjajo z njegovimi verskimi nazori. Ko pa pripelje k bolni materi židovskega zdravnika, ga zapuste, ker smatrajo, da je to zločin nad krščanstvom. Tudi žena njegova, fanatična protestantka, hoče zato zapustiti hišo. Učenjaka sovražijo cerkvene oblasti, ker je pristaš Kopernikovega nauka in soglašja z Galilejem. Ker ne izpolnjuje gotovih formalnosti, ga izključijo od skupnega obhajila in tako iz evangelske cerkvene občine. To je hud udarec za ženo, ki se ji zaradi verskega fanatizma prične mračiti um. V tem pa se pojavi posredovalec, ki učenjaku objavi boljše življenje in naklonjenost cesarjevo, če postane katolik. Johannes ponudbo odkloni. Kar je, hoče ostati. Staro mater je nekdo

osumil čarovništva. Ona pri zasliševanju umre. Žena je zblaznela in hodi mimo domače hiše v spredu spokornikov, ne meneč se za vse drugo. Tu pride eden izmed pobeglih učencev in prosi odpustitve za svoj beg in tudi za to, ker je postal katolik, da se reši izгона iz domovine, ki mu je bil zapisan kot protestant. Tudi Johannes je na listi izgnancev. On ne bo zatajil svoje vere in pojde raje v izgnanstvo. Ali usoda hoče, da ne pojde v izgnanstvo, ampak da pojde k — Gospodu. Tako se zgodi.

To je na kratko vsebina. Povedati več, bi pomenilo jemati gledalcem zanimanje, saj bo premiera novega Špicarjevega dela že 1. novembra na sokolskem odru na Jesenicah.

Letošnja Noblova nagrada

»Aften Bladet« poroča, da bo švedska akademija znanosti in umetnosti bržkone še ta teden določila književnika, ki dobi letošnjo Noblovo nagrado. List pravi, da sta glavna kandidata za to nagrado finski romanopisec Silampa in francoski književnik Paul Valeri.

Zanimiv predlog romunskega pesnika

Romunski pesnik Jon Pilat je odboru za mednarodno intelektualno sodelovanje pri DN predlagal, da naj bi prevedli v glavne evropske jezike značilna in pomembna dela vseh evropskih držav, oziroma narodov. Prevode naj bi izdalo in založilo DN. Tak izbor bi gotovo vzbudil pozornost in bi utegnil okrepliti zamisel vzajemnega duševnega sodelovanja med evropskimi narodi. Antologija naj bi izšla v angleščini, francosščini, ruščini, nemščini, italijanščini in španščini.

Jon Pilat je predlogu priložil tudi podrobnejši načrt, ki so ga vse delegacije sprejele z veliko naklonjenostjo. Tako torej ni izključeno, da predlog v bližnji bodočnosti utegne biti uresničen.

17

Jensu je kluvalo v sencih, ko so vstajali ti davni spomini pred njim. Včasih je že menil, da je vse to pozabljeno in za vselej pokopano, toda vselej se mu je še ponovilo v odločilnih, usodnih življenjskih trenutkih, da je vstala minulosť kakor v pošastnem filmu pred njim. In prav ta njegova burna preteklost, to bedno življenje, ki je morda sicer vzkalilo iz velike in resnične ljubezni, pa je bilo potlej tako zgodaj primorano, sprejemati milost in dobroto, ta činjenica, da mu življenje ni moglo, ni smelo potekati tako kakor sta si želela roditelja, mu je v zadnjem trenutku vselej omajala vero v moč in uspeh njegovega dela. Res je sicer to trajalo le nekaj bolečnih trenutkov, a ti so bili grozni zanj. Ko jih je premagal in spet stopil med ljudi, se je inženjer Jens Podumjin Knežević vselej zdel prisotnim kakor mrko božanstvo, tako zagoneten je bil njegov pogled in tako bronasto trde so bile poteze na njegovem obrazu.

VIII

S takim pogledom in bronastimi potezami na obrazu je obstal inženjer Jens Podumjin Knežević pred gospodično Inge, ko se je z naporom otrese mehke razneženosti in je ježno stopil iz svoje samote. Srečala sta se na terasi, kjer je Inge še pravkar

vneto poslušala gospoda Cowella, ki ji je razgrinjal vse nejasnosti njenega življenja, da bi jo pridobil za lastne načrte. Anglež je znal v pripovedovanju spretno podčrtati vsa tista naključja, ki so kakorkoli vzbujala sum proti Larsenovim in dajala Inge nado, kakor da ima ona največ pravice do Jensove ljubezni.

Ko je videl, kako njegova odkritja mladenko begajo, je počasi in previdno zaostрил rez, ki je bila naperjena proti Kid. Za Cowella je bilo takoj prvi mah jasno, da dekletu, kakršna je Inge, ne more biti vseeno, katera ženska si je znala osvojiti moža, ki ga je hotela imeti ona zase. Tem hujše torej, ako Inge izve, da je prav za prav glavni del premoženja zaslužila njenega nesrečnega očeta in da se celo govori, kakor bi ga gospod Larsen ne bil hotel pravočasno opozoriti na nevarnosti, ki mu prete.

Inge je gorela v onemoglem, besnem srd, ko je slišala toliko grozot. V navalu brezupne, onemogle jeze se niti ni mogla toliko obvladati, da bi vsaj malo razmislila, če morda niso Cowellova razkritja pretirana, po svoje pobarvana ali celo preračunana na uspeh, kakor si ga Anglež sam želi. Skrajša je sicer poslušala nekoliko nezaupno, toda pretkani spletkar je znal na nevsiljiv način zadeti takoj v najbolj občutljivo jedro Ingine duševnosti. Podžgal je mladenkino mukoma zatajevano ljubezen in hkratu raznetil častihlepje in željo po oblasti, one tri sestavine, ki so zadnji čas pomenile poglavitno vsebino Inginega notranjega življenja. Zato ni bilo nič čudnega, da je Inge končno kakor v vročici objubila Cowellu, karkoli je želel, in je na vsako njegovo vprašanje pritrjevala podrhtela kakor struna, ko se je dotakne umetnikova roka.

Ko je gospod Cowell odšel, se je Inge umaknila na teraso in kakor blazna kovala masčevalne načrte. Bilo ji je, da bi razdejala in pomendrala vse okrog sebe, da bi do kraja uničila delo in prizadevanje zadnjih let. O, potem bi se zasmejala na razvalinah kakor boginja osvete. Zdaj, Jens, si odvisen od moje volje in moje naklonjenosti! Usoda je pravična, inženjer Jens Podumjin-Knežević!

Pravkar je planila pokonci, ko je zagledala Jensa pred seboj. Za trenutek sta se njuna pogleda ujela in Inge je zadrhtela. Vso jo je prešinilo kakor uničujoč plamen in jezne misli so ji pri tej priči zamrli. Zardela je in pobledela, roke so ji bile odveč, v oči so silile solze in v grlu jo je dušilo, ko je zaslišala inženjerjev hladni glas:

— Ali morda motim, gospodična Inge.

Hotela ga je zavrniti z jeznim, osornim pogledom, a je hkratu čutila, da so se mu njene oči odprle kakor dve potočnici.

— Gospod inženjer! je zajecjajala in sram je je bilo te krotkosti in nemoči. Nevede se je umaknila za nekaj korakov. Jens pa je stal kakor kip in le neznatno podrhtevanje mišičja pod očmi je izdajalo boj, ki ga je še vedno bil v sebi.

— Ali je gospod Cowell že odšel?

Inge je prikimala.

— Bilo je videti, da se močno zanima za vas. Mladenka je skomignila z rameni.

— To je najbolj pritrđen odgovor, je stopil Jens nekoliko bliže. — Ali pa vam je tudi že jasno, kaj je povod tolikšnemu zanimanju?

Inge je plaho prekrizala roke na prsih, kakor da hoče zakriti goloto? Ali mar ta strašni človek že res gleda človeku v srce in čita misli?